

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 8-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ ద్వితియ ౨.

No. 58
సంచిక ౫౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే కేలకు కేలు యోగ్యతాపత్రములు బొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్టగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే శుభుట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

కామినియా నూనె

పెంట్రిక లేతందము.

రానిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు

పెంట్రికలు దుష్పదార్థములు తొలగించునట్లు త్వర
పడికపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పొగడును అట్లుకాకుండ నేడే కామి
యా నూనెను వాడి సత్వరముగా
శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికల
తొలగింపుమున్నను చూపు ఈ దిశ్యోషభము
వానిని మొత్తముగా పట్టువదలెడుగునట్లు
చేయును ఒక వరసవల్ల మూకే తెలియగలదు.
మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచుచు బుడ్డివేల
1 చూపాయి. 5 బుడ్డివేల చూ 2-10-0
1 డజన్ కొనివార్చును ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక లక్షలు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయు.

అవున్న బుడ్డి వరదూ. 2-0-0 / గ్రాం బుడ్డి 0-12-0

గ్రాం బుడ్డి 0-8-0 మీ చేతిరుమాలునందు

చుక్కలు వేసికొన్న నమిళ్ల ముద్దిరిగిలను వ్యాపించును.

పై కామినియా నూనె ఆటోదిల్ బహారుకు మండుపరచును. ప్రతిచోటను విక్రయం

బడును. తోపున్న బొంబాయి కంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇంటియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 నామ్మానగరం, బొంబాయి అని వ్రాసిన పత్రములగు

కెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

6-6-25 కేసీవారమునుండి 12-6-25 శుక్రవారమునరకు

ప్రతి కేసి, అదినారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గం॥

మాటినీ ప్రత్యేకము గలదు.

ప్రపంచమందు అంతెను చూల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐ రన్ మాన్ 4 వ వారము

కల్పర్షిని ప్రార్థనాకరమును చూడవలసి.

నాహాసము గల పీఠాచములరాజు

ప్రత్యేక సూరిమాత్రలు

మిక్కిలిపూయను సువాసన గలవి. కాం
బూలములోగాని విడగా గాని 1.2 మాత్ర
లను పుచ్చుకొనిన విక్రీతి విచిత్రముగా
సండుబయ్యగాక, ఆక్షేప్తము, వాయున, జ
లులు, జ్వరము, పిత్త, ఉబ్బసము, కలరా,
ప్రేమ మొదలగు కార్యధును అందించును.
ప్రతి గృహాంధునించు దగినది. బి. పి. ఆ. 6
250 మాత్రల సీ|| 2-4-0 డజన్ సీ|| 2-8-0
పి. సి. ఏ. అందు కొ,

అయ్యలైద వివాహం, పెరివేటి. (వెల్లుపల్లెటూ.)

నమ్మక మైన నగలుదొరకు స్థలము

ఈ స్థలం వెండి, గోల్డ్, ప్లాటినం, కంబో, నాహా, రంగారెగాజులు, గోలు
ములు, వెండికట్టెలతో, వానపత్తులు, వెండిలు,
నాహా, కాగినికట్టెలు, వెంపుజనకట్టెలు,
మొదలగు ప్రత్యేకములతో ముగిసి, అంబుషా
ను, పేజీ, కాగిని, ముప్పొంగుని వీరైనను
మొదలగు ప్రత్యేకములతో ముగిసి, అంబుషా
ను, పేజీ, కాగిని, ముప్పొంగుని వీరైనను
మొదలగు ప్రత్యేకములతో ముగిసి, అంబుషా
ను, పేజీ, కాగిని, ముప్పొంగుని వీరైనను

సీనిశంకి, సులంబంగాకం పూచీ నిచ్చెదము.

స్మృతికరముగాకానివో వ్రేలబాజునీచ్చెదము.

బీచు పెంకలుస్వామిశెట్టి

నగలనమ్మకం, నమ్మకం.

మద్యపానములవలని ఆదాయము

వింటరుటనుప్రభువుగారి ప్రకటన
కామన్వెంట్ లో నెలవల విలువ గారు ఈ క్రింది ప్రకృతి నడిగిరి:-

భారతదేశమున 1921-22 సంవత్సరము మొదలు 1923-24 సంవత్సరమువరకు ప్రతిరాష్ట్రమువారు పొందిన ఎక్సైసు ఆదాయమును ఇతరవివరములను తెలుపవలయు నని కోరు చున్నాను.

ఈ ప్రకృతి వింటరుటను ప్రభువుగా రీ క్రిందివిధమున ప్రకృతి ప్రకృతిచిప్పిరి.

1921-22 1922-23 1923-24

మొత్తము ఆదాయము

రూ. 17,18,61,914; రూ. 18, 55,21,656, 194051689

పరిహారములు రూ. 1481274 రూ. 1291642 2004597

మిగతమొత్తము

రూ. 170330640 రూ. 184280014 192047092

భారతదేశమున ఉత్పత్తియైన మద్యపదార్థముల

ఖర్చు మొత్తము

1921-22 1922-23 1923-24

ప్రభుత్వ గాలములు.

తెంకాయలు 599415 593356 621183

మద్రాసు 1644417 1675439 1528881

బొంబాయి 2085774 1770715 1697408

సింధు 189706 167290 120181

చిహరు ఒరిసా 1079281 1241280 1179565

సంయుక్త రాష్ట్రము 576881 476087 434471

పంజాబు 800767 188000 122000

మద్యపరగణాలు 560125 518607 451719

అసాం 152849 178966 194451

బర్మా 146597 151689 182445

1923-24 సం॥ రాష్ట్రముల మొత్తపు ఆదాయము

ఎక్సైసు ఆదాయము

రాష్ట్రము మొత్తము ఎక్సైసు నూటికి

ఆదాయము ఆదాయము అయినవంతు

లక్షల రూపాయలు

మద్రాసు 1299.4 517.6 39.8

బొంబాయి సింధు 1452.8 417.4 28.7

పంజాబు 1013.2 208.8 20.6

సంయుక్త రాష్ట్రము 1081.1 180.8 12.7

పంజాబు 915.8 104.1 11.4

బర్మా 858.2 119.4 13.9

చిహరు ఒరిసా 528.8 183.3 34.7

మద్యపరగణాలు 517.1 180.7 25.3

అసాం 210.9 60.5 28.7

1923-24 సం॥ ఇతరదేశములనుండి దిగుమతియైన

మద్యపానముల విలువ

ప్రాంత

మొత్తము గాలములు విలువపానములు

యునైటెడ్ కింగ్ డం 14680 22258

ప్రాంత 278860 286640

బర్మా 50509 28006

బావా 68.85 581

ఇతరదేశములు 2523 1769

మొత్తము 348408 284189

జిల్లా

యునైటెడ్ కింగ్ డం 74448 54984

నెదరులాండులు 8931 5876

ఇతరదేశములు 1811 1040

మొత్తము 85190 61400

లిక్కరులు

యునైటెడ్ కింగ్ డం 4264 7788

డెన్మార్కు	1112	1626
ప్రాంత	6498	7191
ఇతరదేశములు	1897	3575

మొత్తము	18771	20175
---------	-------	-------

రమ్

యునైటెడ్ కింగ్ డం 4874 3872

బర్మా 18408 5511

బావా 108818 9272

ఇతరదేశములు 1042 556

మొత్తము 123142 18711

విస్కీ

యునైటెడ్ కింగ్ డం 509142 639758

బర్మా 14250 6130

ఇతరదేశములు 3421 3011

మొత్తము 526818 648894

ఇతర మద్యములు

యునైటెడ్ కింగ్ డం 16847 56241

సింధు 13218 2183

హంకాంగు 10140 4135

బావా 38646 2520

చైనా 9526 4592

ఇతరదేశములు 11743 9975

మొత్తము 94620 79646

కల మొత్తము 1191944 గాలములు 1118015 పాన్

మద్యపానముల దిగుమతులను 1923-24 సంవత్సరమున

రూ. 19862219 ఆదాయ మేర్పడినది.

బొంబాయి ఎక్సైసుసంఘమువారు మద్యపాననిషేధము

నకై ప్రభుత్వమువారు తగుచర్య వున్నకొనవలయునని కావించి

పబడిననూచనపై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఎట్టికై తరువుల

ను ప్రకటించిరిని సెలవిచ్చినవారు ప్రకృతిపగా పింటరుటను

ప్రభువుగా రీక్రింప్రకృతితర మొపగిరి. క్రమక్రమముగా

మద్యపానమును నిషేధించుటకై తగువిధమున ఆమునందుంచ

వలయుననియు పంపూర్ణముగ మద్యపానమును నిషేధించుటయే

ప్రభుత్వమువారి లక్ష్య మనియు, మద్యపానము నిషేధమున

ఏర్పడు ఆర్థికనష్టమున ఇతరవిధమున భర్తీచేయుటకు తగు

చేర్చాటులు చేయవలసియుండు ననియు బొంబాయి ప్రభు

త్వమువారు ఉత్తరువులను ప్రకటించినారు.

నక్సన్ దంతచూరము:- పల్ల వ్యాధులను

నివారించుటకు పోగొట్టుటకు ఇదియే

మంచి ఔషధము. 1 డజను రూ. 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

నం. 1 ఆలంగా తప్పిల్లికి దిగువకి క్లెయిన్ నుదగాడు.

మా వద్ద శ్రేష్టమైన స్టీలు బ్రంకులు, బ్రీపు సంకులు,

ఆఫీసు పెట్టెలు, నదు పెట్టెలు, నూటుకేసులు అన్నియు.

గలవు. ఉత్తరమువ్రాసిన బదులు వ్రాసెదము.

K. RAMASWAMY NAIDU, Lakshmi

Steel Trunk Manufacturer, No. 30

Iyyappa Chetty Street, Mannedy, Madras

ఆయుర్వేద ఔషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము

కొద్దిలోజులువరకు వెల 8.0.0

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, రెజనాడ

శ్రీ కోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు కోధన సం॥

రమ్లో గణితముతో నిమిత్తములేకండా ప్రతిగంట, రోజు,

మాసము, దశ, సం॥ ఫలితములు శాంతులు తెలిసికొనగలరు.

తగ్గింపు వెల పోస్టేజిసహా 1-4-0 ఆణాము.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము,

భీమవరంపొట్టు, భీమవరం తాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

హిందూదేశపు నేతవృత్తి

ఇండియా పారిశ్రామికశాఖవారు మార్చి నెలలో నేత వృత్తినిగూర్చి ప్రకటించిన లెక్కలు చూచితిమి. నేతవృత్తి లో కులసాగలవారి కీ లెక్కలు లాభదాయకము. ఈ సంఖ్యలలో వంగము, బొంబాయి, మద్రాసు, సంయుక్త రాష్ట్రములు డిల్లీ, పంజాబ్, సి. పి., బేరార్, మైసూరు, బరోడా మొదలగు అన్ని రాష్ట్రములయొక్కయు స్వదేశ సంస్థానాలయొక్కయు జాబితా లున్నవి. మార్చి నెలలో వడుకబడిననూలు నేయ బడిననూలు ఎన్ని గజాలో యాక్రింద తెల్పబడినది.

వీండ్లు వడికింది నేసినది

1925 60814 పాండ్లు 40246

1924 మార్చిలో 31814 26875

వడుకుటవిషయములో 100 కి 91 వంతులు అభివృద్ధిని

నేతలో 53 వంతులు అభివృద్ధిని కన్పించును. 1924 నెవైంబరు

నుండి 1925 మార్చిదాకా నేయబడిన నూలు 2780 లక్షల

పాండ్లు వడుకబడింది 4800 లక్షల పాండ్లు. అంతక్రితం ఏడు

నేయబడింది 2490, వడుకబడింది 3490 లక్షల పాండ్లు. 1924

ఏప్రియల్ నుంచి 1925 మార్చివరకు 12 నెలలలో

ఏప్రియల్ 1924 నేసిననూలు వడికిననూలు

నుంచి మార్చి 1924 కు 458698 719890

ఏప్రియల్ 1923

నుంచి మార్చి 1924 కు 401661 617829

దీనినిబట్టి క్రిందపేర్కొన్న నేసిన నూలులో 100-కి

14.2 వంతులు, వడికిన నూలులో 16.5 వంతులు అభివృద్ధి

గన్పించును.

ఇంగ్లాండుకు ఎగుమతినూలులో

1924-25 కు 390 లక్షల పాండ్లు

1923-24 కు 370 లక్షల పాండ్లు

1922-23 కు 570 లక్షల పాండ్లు

దీనినిబట్టి 24-25 సంవత్సరములో అంతకు పూర్వం

రెండేండ్లకన్న ఎక్కువ నూలు మనదేశంలో నేయబడుట

తెలియును.

ఈక్రింది లెక్కలప్రకారము మనదేశములో తయారైన

నూలు నాణాకుతనం, దిగుమతైన నూలు నాణాకుతనం తెలియ

గలదు.

1 నెంబరునుంచి 25 నెంబరువరకు

మనదేశములో దిగుమతి

తయారైనది

మార్చి 1925 52786 479

మార్చి 1924 26287 249

26 నెంబరునుంచి 40 నెంబరుదాకా

మార్చి 1925 7581 1552

మార్చి 1924 5278 1401

40 నెంబరుపైన

1925 429 572

1924 221 419

1 నెంబరునుంచి 25 దాకా

మనదేశపు తయారు దిగుమతి

ఏప్రియల్ 1924 నుంచి

మార్చి 1925 వరకు 124482 7647

ఏప్రియల్ 1923 నుంచి

మార్చి 1924 దాకా 586510 7381

26 నెంబరునుండి 40 దాకా

1924-25 88509 28621

1923-24 77044 20800

40 నెంబరుపైన

1924-25 5822 7659

1923-24 8261 7789

ఈ పైలెక్కల బట్టి ఇండియాలో మిల్లుములు వృద్ధి,

నాణాకు పెంపు తెలియుచున్నది. ఒకచోట 100 కి 77

వంతుల మనదేశపు తయారుకన్న నాణాకుతనమున దిగుమతి

సరకు లాజుగా నున్నది.

ఈ క్రింది లెక్కలు ఇండియాలో తయారైనబట్టలకు

దిగుమతిబట్టలకు గల భేదమును తెల్పును. ఈక్రింది బట్టల సంఖ్య

వేలగజము లని లెక్కింపవలెను.

కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు

కోర్పొరేషన్ బజారు
కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు
ఏడుబావులు
గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు
సావుకారుపేట
సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు
ఎస్.ఎస్.ఎస్.
డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు
ఎస్.ఎస్.
డా॥ వ. లక్ష్మీపతిగారు
మైలాపూరు
కె. భాష్యంగారు
తండియాకపేట
సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు
ట్రి వెలిన్ జేసిన్.
ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు
కీల్ పాక్
ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు
ముత్యాలపేట
బుర్రా సత్యనారాయణగారు
బహిరంగనభ

చెన్నపురి కార్పొరేషన్ 10 వ డివిజనునందు కార్పొరేషన్ పక్షము తరపు అభ్యర్థియైన శ్రీయత గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరుచుటకుగాను గత శని వారము సాయంత్రం ముత్యాలపేట ప్రాంతం వీధియందు వి. చక్రయ్య శెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగెను.

అధ్యక్షులు

చెన్ననగర కార్పొరేషన్ నందు ప్రతిపక్షము పది స్థానములు, ఖాళీయగు ముందు. పురమండలి వీధులు, దీపములు నీటిపారుదల మున్నగు సౌకర్యములు విచారించి ప్రజా సౌఖ్యమును గమనించి సేవజరుపుటయే కార్పొరేషన్ సభ్యుల పరమధర్మము. విధియైయున్నది. గతసభ్యులను కార్పొరేషన్ వారు 7 స్థానముల విజయముచేసికొనిరి. వారు తమ శక్తికొలది గావించిన ప్రజాసేవ తామెల్లరకు విశేషమే. కార్పొరేషన్ వారు ప్రజా శ్రేయస్సు ఈ 6 మాసములనుండి కార్పొరేషన్ ఫీలింగులలో

కోరామల్లు మనదేశపు తయారు	దిగుమతి
1925	128766
1924	86117
రంగుబట్టలు మనదేశపు తయారు	
1925	48551
1924	29067
కోరామల్లు	
ఏప్రి 1924 నుంచి	
మార్చి 1925 దాకా	1882868
ఏప్రి 1923 నుంచి	
మార్చి 1924 దాకా	1197654
రంగుబట్టలు	
ఏప్రి 1924 నుంచి మార్చి	
25 దాకా	588078
ఏప్రి 1923 నుంచి మార్చి	
24 దాకా	503920
1925 లో తెలిసినంతవరకు ఇక్కడ తయారైన గుడ్డ	
విలువ 491 లక్షలు 1924 లో	354 లక్షలు
1924 ఏప్రియలు నుంచి 25 మార్చివరకు తయారైన గుడ్డ	5948 లక్షలు
విలువ 1923 ఏప్రియలునుంచి 1924 మార్చివరకు	5296 లక్షలు
మొత్తం	
దిగుమతిగుడ్డ విలువ	
1925 మార్చి	646 లక్షలు
1924 మార్చి	543
1924 ఏప్రియలునుంచి 25 మార్చిదాకా	7266
1923 ఏప్రియలునుంచి 24 మార్చిదాకా	5955

కాలమాపు కలిగినది. వ్యక్తము మారినది. కొన్ని సందర్భము లలో కార్పొరేషన్ వారి దీక్ష, పూనిక స్పష్టమైనది. వివరములను సంఖ్యలు తదితర పత్రములందు లభింపజేయుట కార్పొరేషన్ పక్షము అల్ప సంఖ్య గలదట చే సంపూర్ణ విజయమును బడయజాలరు. ఈమారు తిరిగి 10 స్థానములు ఖాళీగాబోవుచున్నవి. అన్నిస్థానములను ప్రజాసేవయే పరమాధికంగాగట్టి అభ్యర్థులు కార్పొరేషన్ పక్షమున నిలిచినారు. దేశమునందు వివిధకక్షలకు తావు లేదు. ప్రజాప్రతినిధులు, ప్రభుత్వసభ్యులు తప్ప వేరొండుకక్ష లేరదటకావలసివచ్చెను. కార్పొరేషన్ వారు వీధుల కష్టములను విచారించి ఆపేక్షించుచున్నది. తాదాత్మ్యము ఏకా లదిమంది శ్రీమంతులతోపాటు అత్యధిక సంఖ్యకు లగు పేదలకు కడుంగడు ఆహారముగలుగుచున్నది. విద్యదీపములు, పట్టణ నీటిపారుదల, ఆహారపదార్థములు మున్నగువాని విషయములలో చాలలోపము లుండుట మిఠరిగియున్నాయి. అట్టిలోపములు నివారించి పౌరులననుమ సక్రమముగ వెచ్చించుటకు కార్పొరేషన్ వారు ఉద్దేశించి కార్పొరేషన్ ను సేవకుకొన యత్నించుచున్నారు. మహాత్మాగాంధీగారి యీ దేశానుసారము, దేశీయమహాసభపక్షమున సేవజేయవలెననియు. కాంతామెల్లరు తమవోట్లను ఈ విజయము అభ్యర్థి గనించిన సమర్థులగు శ్రీయత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి కొసంగజేయుచున్నాము.

మాఫీ మహమ్మదుగారు

కార్పొరేషన్ ఉద్యమము, అహింసాసత్యములపై నాధార పడి యున్నదనియు, దేశమునందు కార్పొరేషన్ సంస్థకుగల పనులు బడి మరి యేపక్షమునకు తేదనియు, జస్టిసుపక్షము వట్టిబూట కమైనదనియు, కార్పొరేషన్ నందు జాతిమతభేదములకు తావు లేదనియు, అట్టి ఏకజాతీయసంస్థ పక్షమున అభ్యర్థులుగ నిల చినవారు శేష గౌరవమును, వేతనములను వాంఛింపక ప్రజా హిత సేవయే తమ పరమాధ్యక్షుని లెంపి తత్కార్యసాధన మునకు తమ సర్వస్వము నర్పింప సంసిద్ధులై యున్నారనియు కావున హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవ స్త్రీపురుషులెల్లరు కార్పొరేషన్ పక్షమువారికే వోట్లు నివ్వవలసినదని కోరుచు కార్పొరేషన్ లో తమచే ఎత్తింపబడిన జాతీయపతాక నిరూప విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించి ప్రజామతమును పురపాలకసంస్థ భవనమును జాతీయచిహ్నములను తీసివైచుటచే భారతదేశ మున కంతకును అగౌరవనూచకమని నుడివీరి. పిదప సభ జను ప్రదముగ ముగింపబడినది.

2 వ సమావేశము

చెన్నపురి కార్పొరేషన్ 10 వ డివిజన్ రామకృష్ణ వీధియందు కార్పొరేషన్ అభ్యర్థి శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడు గారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరుచుటకు శ్రీ. టి. మినాక్షి సుందరంపిల్లగారి అధ్యక్షత క్రింద నిన్నటి సాయంత్రము సభ జరిగెను. శ్రీ. కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు గోనుంట్ల వెం కటసుబ్రహ్మయ్య శెట్టి, మాఫీ మహమ్మద్, ఆదికేశవులు నాయకర్ గారలు సభకు చెందిన ప్రముఖులందు గలరు.

ప్రభుమహాన మినాక్షి సుందరం పిల్లగారు మాట్లాడుచు కార్పొరేషన్ నందు రాబోవు ఎన్నికలలో ఖాళీయగు స్థానములకు కార్పొరేషన్ వారు అభ్యర్థులను నియమించినారు. వీరు ప్రజాశ్రేయ భూలు. నిరంతర సేవకే దీక్షాకంఠులు. పురమం దలి నీటిసౌకర్యములు వీధులందు పశుభ్రతి మున్నగు సర్వ విషయములందును ప్రజలకు సేవకులై పాటుబడ నిశ్చయించినారు. మహాత్మాగాంధీగారి నాయకత్వమునకు పూర్వము కార్పొరేషన్ బహుశాడంబర సహితమును క్రియాశూన్యమై యుండెను. శ్రీమంతులకు ప్రభుత్వోద్యోగుల మాత్రమే అందు గౌరవార్హులు గలిగియుండెను. కాని మహాత్ముని విజయభేరి దేశమునందు మ్రోగి వెంటనే ఆస్వరూపమంతయు మార్చివేసి భారతదేశీయ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహింపగల బాధ్యతాయంతమును సంస్థ కార్పొరేషన్ పక్కనేను నిశ్చయ మైనది. కార్పొరేషన్ వారు 6 మాసముల క్రిందట కార్పొరేషన్ లో 7 స్థానముల విజయము గావించుకొని పలుసందర్భములలో తమ సేవారత్వమును, నిర్భీతిని చాటినవిషయ మెల్లంకి తెల్లమే. పురజనులు, ఉదయమునుండి సాయంత్రమువరకు కాయకష్టముచేసి అర్జించిన ఫలమునందు పన్నుములమున కార్పొరేషన్ వారు కొంతసేవమును వసూలు జేయుచున్నారు. ఆ ప్రజల ధనమును సర్వస్వము జేయుట కార్పొరేషన్ వారి విధి. ప్రజాప్రతినిధులు ఈకార్యనిర్వహణము సక్రమముగ నుండుటకు జూడంబడవలెను. కార్పొరేషన్ పక్షము దేశ ముం దెల్లెడను ప్రజాపక్షముని ఎల్ల రంగీకరించిన విషయమే.

కాన కార్పొరేషన్ అభ్యర్థులకే మిమ్మల్నియంట అత్యవసరము ప్రస్తుతము కార్పొరేషన్ నందు ఉన్నట్టి కార్పొరేషన్ పక్షము వారి సంఖ్య బహుళము. ఈ యల్పసంఖ్యకు అన్ని విషయములందును జయప్రదలగుదురనుట కల్ల. కావున అధిక సంఖ్యకు కార్పొరేషన్ పక్షముందు చేరవలెను. ఇందు అసత్యముగాని, అడంబరముగాని లేదు. ఉన్న నిజపరిస్థితులను యథార్థస్వరూపముతో మి కనుటకు గోచరింపజేయుటయే మావిధి. అందు మి విచక్షణాశక్తిని వినియోగించి యుక్తాయుక్తముల నారసి మిధనమునకు, మిషరీమకు తగిన ఫలితమును, మి పౌరసత్వహక్కులను బొందుదు" అని పల్కిరి.

మాఫీ మహమ్మదుగారు

తమిళమున ఉపన్యసింపచు కార్పొరేషన్ మహాసభ తిరిగి ఖాల్తీ భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యము వహించియున్నదనియు ఇందు జేరినవారు త్యాగశీలురు, అనుభవశాలురు, ముత్యదీపములై యున్నారనియు, ప్రపంచమును ప్రభావితపురుషులలో గాంధీమహాత్ము డయ్యుత్తమోత్తమడనియు వారి యాదేశానుసారము నడచు కార్పొరేషన్ అభ్యర్థులు దేశోపకారము వాంఛించెదరని పల్కిరి. కడచిన ఎన్నికలందు డి॥ వి. తిరుమలపిల్ల గారు నిలిచిన డివిజనుకు కార్పొరేషన్ పక్షమున నన్ను అభ్యర్థిగ నియమించిరి. ఆ డివిజనులో హిందువులసంఖ్య అపరిమితము. శ్రీ తిరుమలపిల్లగారికి అచటగలపలుకుబడి అత్యంతము. కార్పొరేషన్ పక్ష విజయము నెల్లరు శంకించిరి. కాని విశేష కార్పొరేషన్ వారికే సుస్పష్టముగు విజయము గలిగినది. హిందూ స్త్రీ పురుషులు కార్పొరేషన్ వోటునిచ్చుటకు కృతసిద్ధులై తమ ధీరత్వము, వెల్లిబుచ్చిరి. అచట గలిగిన విజయము ఏవ్యక్తికిని సంబంధించినది గాదు. మహాత్మా గాంధీకి జెందును. దేశీయ మహాసభకు జెందును. తిరిగి ఖాల్తీ భారతీయులకు జెందును. అటులే ఈ మారు ఎన్నిక లందును మిరు మి మనస్సాక్షి బోధించినట్లు నడచి ప్రతికర్షుల భ్రమలకు లోనుగాక మంచిచెడ్డల నారసి కార్పొరేషన్ వోట్లు నోసంగిన దేశవిముక్తికిని, మి విముక్తికిని తోడ్పడినవారయ్యెదరు.

గోనుగుంట్ల వెంకట సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టిగారు

మా ప్రతికర్షులు తాము అవజయము పొందినందున ఆసహన బుద్ధితో మమ్ముల నశేకవిధముల నాక్షేపించవచ్చును. నిరాధారములను అసత్యములను వారలను వ్యాపింపజేయవచ్చును. కాని సత్యాగ్రహ దీక్షలుగాని మేమెల్లరకు వీని సేమాత్రము సరకుగొనము. ఎన్ని కష్టములపాలైనను వాని నెల్లరుభరించుటకు సంసిద్ధులమై యున్నాము. కార్పొరేషన్ మహాసభ ముప్రసిద్ధదేశభక్తులతోనిండియున్నది. పరిశ్రేణివలెందరో ఆ మహాసభకు గాను తమ ధన ప్రాణముల నర్పించిరి. అర్పించుచున్నారు. అర్పింప నున్నారు. దేశమునందెల్లెడ ప్రతిపట్టణమునందు కార్పొరేషన్ వారు స్థానిక పురపాలకసంఘములకు క్రమక్రమముగ విశేషములను చేశారు. దేశశ్రేయమును సమకూర్చుచున్నారు. అట్టి కార్పొరేషన్ మహాసభ తరపుననే ఈపట్టణమునందు అభ్యర్థులు నిలిచినారు. గత ఎన్నికలందు 7 స్థానములు కార్పొరేషన్ వారి విజయము వీరు అల్పసంఖ్యకులు. బహుళసంఖ్యకులు కార్పొరేషన్ నందు జేరినవారిని మనము సంపూర్ణవిజయమును బడయజాలము. కావున విరకాలమునందు దేశసేవయందు నిమగ్నులై యున్న శ్రీగద్దె రంగయ్యనాయుడుగారికి మి మిమ్మల్ల నొసంగ గోరుచున్నాను.

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

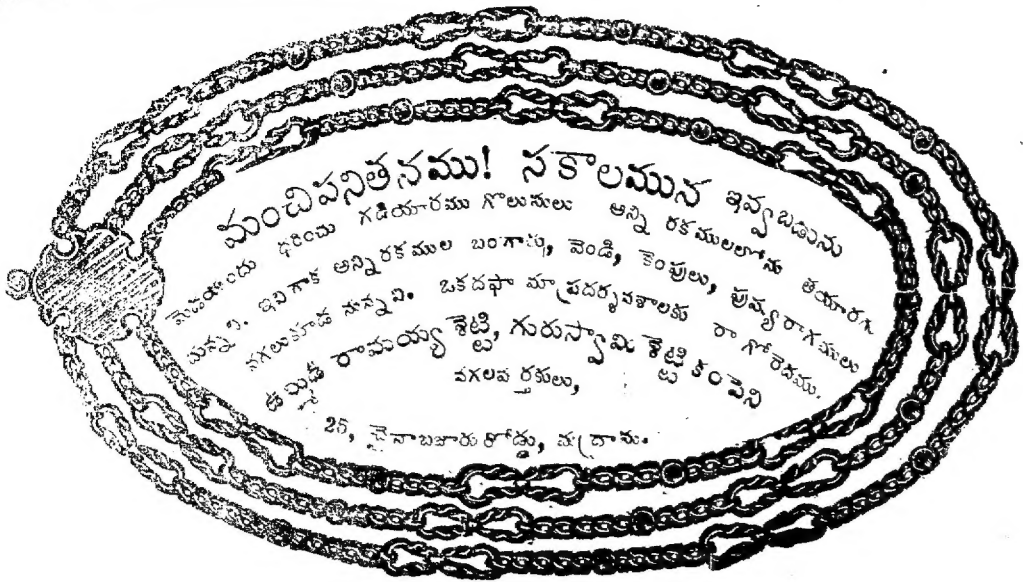
పరిత్యాగ శీలునకు ఆ సాధ్యమగు వస్తువెద్దియులేదు. భారతదేశీయ విముక్తి కొరకు, పాటుబడుచు, ప్రజాశ్రేయ మేతన శ్రేయ మనియు, పతిత మానవాభ్యున్నతియే తన ఉన్నతియని లెంచి ప్రజల కొరకు దేశీయకొరకు సర్వము భారబోసి, త్యాగియైనవాడు భారతదేశమునందు మహాత్ముడు గలడు. అట్టి మహామహాని యజ్ఞకు బ్రతుమై శక్తికొలది దేశసేవనడచు నుత్సహించు మాకు మితోద్బాటు అత్యవసరము. ఇందు స్వార్థమేమియు లేదు.

ఆదికేశవులు నాయకర్ మున్నగువారుగూడ శ్రీ. రంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్యమును బలపరచుచు మాట్లాడిన పిదప సభ జయ ప్రదముగ ముగిసెను.

వేలకుమందు వెల సీసా 1-5 రు. 0 4-0

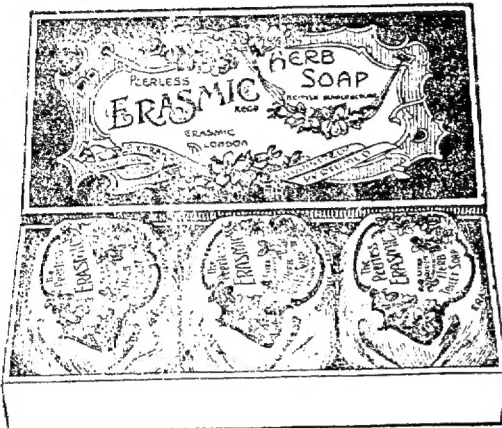
ఈ నూనెను తలకు రాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

అమృతాంజనండ్రిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

నవరత్నము బంగారము, సేను వెండికి, మొదటిరకం పువ్వురాగములకు, కంపులకు పూచీనిచ్చెదము.

నిరపాయ కరమైన ఎరాస్మిక్ సబ్బు బిళ్లలు

శాశ్వతముగా యుండుటకును- తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును, శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చబడినది. మితవ్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడు కూడ మొదట నుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని దుకాణములందును దొరకును.

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారు చేయబడును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు ఆమూల్య గ్రంథములు

రిలక్ మహాశయని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీభాషాశిక్ష (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
ఆంధ్రోద్భవము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజననధిప ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తిర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	4	8	0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, లింబు క్వీన్స్ వీధి, మద్రాసు.

క్రీరబలాత్మకము

ఈతైలము యొక్క సాత్య ప్రయోగగూర్చి వినుటగాని, ఆంధ్రులు అనుభవించిగాని, చూచిగాని యెరుగరు. శరీరదేశేంద్ర్యము ఈజోషధరాజమున వాతకోగములయందువాడి అత్యద్భుతముగ గుణమును కల్గించుచుండును. శరీర సాంప్రదాయప్రకారము యోగమున సంపాదించి శ్రీశ్రీ మక్తూలరాజుగారు ఆధికవ్యయమున తమ సంస్థానవైద్యులగు భిషగ్వర శే.శంకరశాస్త్రి, ఏ. ఎం. ఏ. సి గారిచే తయారుచేయించినారు. ఈతైలము పక్షవాతము, అక్షేపక వాతము, అర్ధిశవాతము, శర్మ్యాంగవాతము, ఆమవాతము (రేమేటిజం) మొదలగు అశీతివాతవ్యాధులను బోగొట్టును. బలహీనులకు, మనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారలకు, చచ్చుబడిన అవయవములుగలవారలకు, నశివ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారలకు ఉపయోగించి దీనిగుణము అద్భుతమని గుర్తించితిమి. డాక్టరు కోమల గారుకూడ దీనిని మెచ్చియున్నారు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి ఇది మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాపతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. జోషధము వాడువిధము నుందుతో పంపబడును.

7 సార్లు ఆవరితమైన క్రిరబలాత్మకము 1 అవున్సు 0-8.0. 4 అవున్సులు 2.0-0. 21 సారి ఆవరితమయినది 1 అవున్సు 1-4.0. 4 అవున్సులు 5.0-0. 101 సారి ఆవరితమయినది 1 అవున్సు 8.0-0. 4 అవున్సులు 12.0-0.

అభ్యుదయము

అతిశ్రద్ధతో సక్రమముగ 800 పుటములు వేయబడినది వాస్తవము. మూత్రవ్యాధుల బాగాపనిచేయును. దయచిట్టి అను బహుమతియును, మధుమేహమును నిర్మూలముచేసి, అందుండు చక్కెరను లేకుండజేయును. వేడిని, దగ్గును, క్షయవబోగొట్టును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులకు మంచిది. వాడువిధము నుందుతో పంపబడును. చాకధర తులము రు. 5-0.0.

ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమిషను లేట్లు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్వరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూన్ నెల 8-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు	42 0 0 మూత		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు	
తునుము తెనాలివి,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0	
నల్లూరివి,, డిటా,,	15 8 0	17 0 0	
డిల్లివి,, డిటా,,	16 0 0	18 0 0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి,,	8 12 0	9 0 0	
నవ్వులు,,	20 0 0	24 0 0	
2. పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205,,	12 8 0	18 8 0	
సెనగలు,, డిటా,,	12 0 0	128 0	
పెసలు,, డిటా,,	14 8 0	15 0 0	
మినుములు,, డిటా,,	18 0 0	16 0 0	
ఉలపలు ర 164,,	8 8 0	9 0 0	
3. నూనెపప్పులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి,,	154 0 0	155 0	
నెయ్యి ను 1-కి,,	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంవేరు సెనగవక్కబా1కి,,	55 0 0	60 0 0	
ఇకరప్రదేశము,,	50 0 0	58 0 0	
వేరు సెనగనూనె గామగ బా 1-కి రు 128 మినుకూన 125			
ఆముదము బా 1-కి,,	189 0 0	140 0 0	
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయవకుపు బా 1-కి,,	135 0 0		
కూరవకుపు,,	55 0 0	60 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి,,	100 0 0	110 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు 1-కి రు	50,50		
కాళివా నీలపాయకట్టు,,	70,75		
బెల్లము బా 1-కి రు	85 0 0	45 8 0	
చింతకందు బా 1-కి,,	40 0 0	60 8 0	
5. ఇనుము			
వట్టా రకం బా 1-కి,,	88 0 0	84 0 0	
నడరం,,	86 0 0	40 0 0	
రవుండు,,	85 0 0	86 0 0	
6. లోహములు			
వెండి 100 తులంక	71 0 0	78 0 0	
బంగారము, తులము 1-కి,,	21 10 0	21 12 0	
నవరత్నము 1-కి,,	13 11 8		
ఇత్తడి బా 1-కి,,	254 0 0	260 0 0	
రాగి డిటా,,	285 0 0	290 0 0	
అస్కాచక్కెర 226 పా 1 గలవి	85 0 0	85 4 0	
7. రంగులు అలిజరైను			
ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు,,	62 0 0	70 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా,,			
సింహం డిటా,,			
సురం డిటా డిటా,,	67 0 0	68 0 0	
8. దూది			
బోండావెట్టుబారువ 1-కి	రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది,,	240 0 0		
9. నూలు			
కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి,,	7 8 0		
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి,,	5 1 0		
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి,,	7 4 0		
అమామదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి,,	7 4 0		
నూకయేనుగ నెం 20,,	9 8 0		
జపాన్ నెం 20,,	9 8 0		
,, నెం 40 ఏ శెలిలు అయినను,,	12 0 0		
వడ్డాక్ నెం 24½,,	10 4 0		
14½ క్విల్క్ పక్షి,,	7 6 0		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె,,	10 8 0		
నెం 22,,	10 12 0		
నెం 12½ బెన్ని సర్కు,,	8 8 0		
నెం 14½,,	8 12 0		

దాసుగారి ఫరీదుఖూరు అధ్యక్షోపన్యాసము- రౌండు టేబిలు సభ

“గాంధీగారిని రాసీయవలదు”

లండను టైముస్ ఆగ్లోము

ఫరీదుఖూరులో జరిగిన వంగరాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షులగు దాసుగారి ఉపన్యాసముపై లండను టైముస్ యొక్క విభిన్న ప్రాయోచనము:-

ఫరీదుఖూరులో జరిగిన బెంగాలు రాష్ట్రీయసభయందు సి. ఆర్. దాసుగారి విజయము, వారీమధ్య గావించిన ప్రసంగములపట్టి చూడ బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షమునందు మితవాదులగునందు వారికి విజయముని వర్ణింపవచ్చును. దాసుగారు విజయము గాంచుటకు చాల తంటాలు పడకపోలేదు. దాసుగారు విప్లవకర్తృత్వమును ఖండించుచు చెచ్చిన తీర్మానమును గతవత్సరము కొరిజింగిసభలో ఆయన అంగీకారముతోనే రాజకీయహితముని చర్యయంతయును వాని ఉద్దేశములను యెక్కువగా జేయుటకీ, ఆయన చేసిన సేవలకు తగ్గింప విముక్తిజేయుచు గావించిన తీర్మానముతో ఆయనను విమర్శించు బోల్చి చూచెదరు. ఇంతేగాక బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షము వారు కొన్ని మరతులమీద బ్రిటిషు కానుకలెల్లలోనే స్వరాజ్య మంగీకరించెదని మాచించుచు గావించిన తీర్మానమును జూడ ఆరాప్తమునందు ప్రతికూల పక్షముయొక్క దృష్టియందును, పన్నాగములందును మార్పుగలిగిన దని చెప్పవచ్చును. బెంగాలు కానసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారికి గొలుపుగల్గుటచేత గవర్నరు ప్రజాయ త్తకాఖాపరిపాలనమును మరల విశేషజేసికొనవలసివచ్చెను. వారు బెంగాలు మ్యూనిసిపలు యొన్నికలలో నపజయముగాంచుట చూడ బెంగాలులో వారికి ప్రజాప్రాభవము క్షీణించుచున్నదని తెలియుచున్నది. అటు మహారాష్ట్ర సభలోగూడ జక్కను రాజకీయచేతలకు గాంధీగారి కార్యక్రమమునందు విశ్వాసముబోయి దాసుగారిని బలపరచుచున్నటుల గాన్పించెను. భారతకానసభయందు ప్రభుత్వమువారికిని ప్రతిపక్షవర్గమువారికిని మైత్రి కొంతవరకు గలుగుచు, బాధ్యత ప్రసర్థమై ముఖ్యముగ నవసరమైనపుడు అరుదుగ నైనను యిదివరలో అసహాయవాదులమని వారు ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయుటను జూచునప్పటికి, ఈ విధముగ అచ్చుకు వ్యతిరేకవిధానము ననుసరించి లాభములేదని దాసుగారి మనస్సునకు వాటియుండవచ్చును. ఢిల్లీలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు ఆయనయొక్కయు ఆయన పార్టీయొక్కయు బలమునున్నదేసికొనుటకై యేదియు లాభములేని రాజకీయ సిద్ధాంతమునకు బద్ధమైయుండనొలక, గతవత్సరమునందువలె ప్రతిష్టంభమును ప్రతిష్టంభము కొరకే చేయవలెనను సిద్ధాంతము నప్పుడప్పుడు విడనాడుచు అనుకొనిన దానికన్న యెక్కువ లాభమును బొందెను. పండిత నెహ్రూగారి శిలపూర్వములనుజూచి రాజకీయముగ ప్రత్యర్థులగునన్న వారు సయితము చాలగౌరవముతోనుండును. బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షవిధానమును సంస్కరించుటకు తరుణము గల్గెనని సి. ఆర్. దాసుగారు భావించియుండవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమువారు తాను చేయు విజ్ఞప్తికి మానము చాల్చియుండునెడల తుదకు కానశాల్లోంపునములకు గడంగవలసియుండునని, సహకారముజేయు మరతులతోదుజేయుట మాత్రము బాగుండలేదు. సంధిపరతుల బంపుచు ఖడ్గమును జళిపించుట పొడగదు. ఆయన ఉపన్యాసములందును మాని నెహ్రూగారును మాటలగుండి దాసుగారి ఉపన్యాసము అందలి విమర్శము మాత్రము చాలవరకు నిరాశ్చర్యముగనేయున్నది. బెంగాలుస్వరాజ్య పక్ష నాయకుడు ప్రభుత్వమునెడ విశ్రీభావమును జూపుట కిదియే మొదటిసారి.

రౌండు టేబిలు సభ గాంధీ బహిష్కరణము

దాసుగారికి ధ్వజముండి పట్టువలతో పనిజేయునెడల యీ యుద్ధమును స్పష్టమై భారతప్రభుత్వమునకును బెంగాలులోనేగాక యితర ముఖ్యములగు రాష్ట్రములందు జాతీయ నాయకులగువారికిని యిస్లాగోష్టి సంభాషణలు భవిష్యత్తునందు జరిగినను జరుగవచ్చును. కాని యీమధ్య కార్యకర్తలకు పార్లమెంటులో ప్రశ్నింపగా వింటుంటును ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు భారత పరిపాలనావిధానములకు, భారత ప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును ఒప్పజేసికొనిన చెప్పి

యుండుటచేత యీ రాయభారములందును చర్యలందును త్రితీయ ప్రభుత్వము వారు ముందే పాల్గొనుట వలన ప్రయోజనమేమియు నుండజాలదు. అనగా రాజకీయవ్యవహారములందు తొందరపడి దగ్గరమార్గములను జూచుటకు జేయు ప్రయత్నములవలన అన్ని మరలత రగుల్కొనుచు గాని ఆరిపోజాలదు. భారతదేశమందు ముందు ప్రతిపత్తియేదని మదిలించుచు దానిమీద నాధారపడియుండి లండనులో విభజింపబడుట గలుగును. దాసుగారు సహకారము జేసెదమనిజేసికొన మరతులను గూర్చి సిద్ధులను కలకత్తాలోను గూడ సంప్రదించవలెను. అందు కొన్నియున్నవిధముగ అంగీకరింపబోలులేదు. రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల జేయవలెనని కోరిక. ఈవరకును ప్రభుత్వమువారికింగీకరింపవలెనన్న దాసుగారిపక్షము ఆయన దౌర్భాగ్యమును ఖండించినవిధమున నేకీభవించి, బర్లెను హెచ్చుప్రభువు ప్రభువులసభలో విద్ధించినవిధమున రాజకీయ, ఆరాజకీయ ప్రశంసలకులకు రాయభారములు పూర్తిగ ముగిసినటుల తగిన నిదర్శనములు గాన్పించిన సాధ్యమగును. ఈ దేశములో స్వరాజ్యపక్షమువారి విశ్రులు పనిజేయుచున్న రౌండుటేబిలు సభ యేది జరిగినను దాసుగారిలో చాలు గాంధీగారుగూడ రావలెనను నూచనజూడ మహాత్మునిలో నేమైన మార్పు గలిగినదేమో దెలిసికొనలేక యిట్లునున్నా రనవలెను. హిందూ ప్రపంచము ఆయన సుగుణకాశిని జూచి ఆత్మంత ప్రేమతోను భక్తితోనుండి తపోహహిమగల అట్టి భక్తునియెడల గౌరవము గల్గియుండును. కాని ఆయన రాజకీయముగ జూపిన మార్గము నేమాత్రము ననుసరించుటలేదు. భారత జాతీయవాదులలో చాలమంది కార్యసాధకులును తక్కువమంది ఆదర్శవాదులును గలరు. ఈకార్య సాధకులతో నేడో ఒకవిధముగ రాసిజేసి కొనవచ్చును. దానిని ప్రభుత్వమువారు కాలక్రమేణ పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెట్టెదరు.

1929 వరకు ద్వంద్వ విధానము మారరాదు.

ముందు పాట్నూలోజేసి తమిళా ఫరీదు ఖూరులో ధృవపరచబడిన యీ సమాధాన నూచన యేదో పన్నాగము, యెత్తుగడ కాదనుకొందము. అప్పుడు యీ యిస్లాగోష్టి సంభాషణలు విజయము గాంచవలెనన్న స్వరాజ్యపక్షమువారు ముఖ్యముగ బెంగాలులో యిప్పటి ద్వంద్వవిధానమును 1929 వరకు నుండుట కంగీకరింపవలయును. మధ్యను పరిక్షించుటకు విధింపబడిన యీ ప్రభుత్వమును గుర్తించుటలన వారుగాని భారత ప్రభుత్వమువారు గాని దీనినే కార్యక్రమముగ నుంచవలెనని ప్రోత్సహించజాలరు. ద్వంద్వప్రభుత్వమునందే లోపములు కొన్ని తొలగింపదగినవి, కొన్ని తప్పనిసరివి కలవని, సంస్కరణముల విచారణంభుమువారు చెప్పనేజేప్పిరి. కాని అన్యోన్య సమరసభాషణముండి, 1919 కానసమునందే ఆచారములందు కొంతమార్పు గలుగజేసినయెడల యిప్పుడున్న ప్రభుత్వవిధానమునే యెక్కువలాభకరముగ నుండునటుల జేయవచ్చును. దాసుగారు ప్రకటించిన మరతులు యీదేశమునకు జేరవలసినవి అట్టి చూడ ఆయన ద్వంద్వవిధానము నంగీకరించినట్లు గలదు. ఈ సారి జనరలు ఎల్లెక్టరెనపుడు ఆయనపక్షము బెంగాలులో అధికారమునువహించి పాలించి యింకను యెక్కువ స్వాతంత్ర్యము నొపంగనటుల జేయవచ్చుననిగూడ ఆశించుచున్నాడు. ప్రతిపక్ష నాయకులు విమర్శనముజేయుటలో మాత్ర మునుభివము గలవారు. మంత్రివాద్యులకు సంగీకరించునప్పటికి వారనుకొనిన దానికన్న పరిపాలనము తక్కువగులభమైన కార్యముని తెలిసి కొనగలరు. వారు జేయుదులపెట్టిన రాయభారములు తుదకు గౌరవప్రతిపత్తితో ముగియునని నమ్మువచ్చును. పరిపాలనము నందుగల బాధ్యతను క్షిప్తములను భారత రాజకీయ నాయకులు బాగుగ దెలిసికొనునెడల భారతదేశమున కెక్కువ లాభకరముగ నుండుననియు, స్వపరిపాలనామార్గమున దేశముభివృద్ధి యగుటకు యెక్కువలాభకరముగ నుండుననియు జేప్పవచ్చును. దాసుగారు గావించిననూచన దృఢమైనదని నిశ్చయించునెడల త్వరలో సంపూర్ణముగ ప్రతిపత్తి కుదరకపోయినను కొంతవరకాందోళనము తగ్గిపోగలదు. ఆయనజేసిన యీపనివలన బెంగాలువంటి జనసంక్లిష్టము చక్కనిరాష్ట్రము నావించియున్న మేఖములు పటాపంచలు గాగలవు.

పదియేడవ హాహిడీజత

జయతోతు వెడలుచున్నది
అమృతసరము, జూను 6- ఆకాశీ తపస్వియెదుట మామూలు ఉత్సవము జరిగిన పిమ్మట పదియేడవ హాహిడీజత జయతోతు వెడలెను. జతయందు విడువదలమంది ఆకాశీలగురు.

మరణశిక్ష 7 సం॥ కఠినపైదుకు తగ్గించబడెను

చెన్నపురి హైకోర్టు
కృష్ణాజిల్లా సెషన్సుజడ్జి గారు మోరిగాడు అనువానిని లక్ష్యపాతెం గ్రామకాపురమును మోసము చేసెను అనువానిని గత జనవరిమాసము 20 కేడీ మానీ శిక్షనాడను శిక్షనుపై మరణశిక్ష విధించిరి. నేడు చెన్నపురి హైకోర్టువందు న్యాయమూర్తులు వెంకటసుబ్బారావు మాధవన్ రామమూర్తిగారు జేసిన విచారణజేసి మరణశిక్షను 7 సం॥ కఠినశిక్షగా విధించిరి. గతించిన మోసూరి వెంకడు, ముద్దయి మారిగాని కిరు 30/-లు బాకీ చెల్లించుటని యుద్దెను. ఆరగవు విషయములో ఒడలు తెలియక తప్పత్రాగి హాజరుగొంటునే నీమరణము తటస్థించినది.
టి. వీ. అనంత అయ్యగారు ముద్దయికరపు చాదించుచు గతించిన వెంకడు మిగుల దూషణకార్యముల నాడినందున ముద్దయి కోపావేశమున ఒడలు మరచి కొట్టెననియు, అతనిని చంపుటకు ప్రత్యేకముగ నెట్టి శిక్ష తగ్గియు లేదని చాదించిరి.
న్యాయమూర్తులు కడకు మరణశిక్షను 7 సం॥ కఠినశిక్షగా మార్చిరి.

రంగనానునద్ద అగ్ని ప్రమాదము.

25,000 నష్టము.
రంగనాను, జూను 6:- రంగనాను నగరమునకు 9 మైళ్ల దూరమునందున ఇన్నేను పట్టణములకు ప్రమాదకరమగు అగ్ని రగుల్కొనుటచే మునిసిపలు భవన మంశయు, కలప, కాగితములన్నింటితోగూడా పరకురామప్రీతి అయినది. భవనము రూ. 20,000 వచ్చియు మొదలగు కలప రు. 5000 నష్టము తగ్గినది. అగ్ని తగులుటకు కారణము తెలియదు. అని కర్రతెతో గట్టిన యిల్లు నిప్పు ఆగ్ని యంశములను కలుపరచుట ఆలస్యమయినది. అవిచేరిన పిదప యితర భవనములు కాలకుండి జూచిరి. (ఆ.ప్రె.)

మానఫోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
తెలుగుభవం! (హస్తబద్ధుల ప్రత్యేకము) గుణమధికము!
కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి కైర్లకాకల
మాత్రలు విశ్వామృతము. అక్షరము, ఆనంది, అపవిత్రము,
అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శర్కారాగమల
యందు బలక్షయము, విక్రమ, పార్శ్వములు, శరద్దు,
శ్రేష్ఠ, అనుబంధ, మొదలగువానియందు కలిగిడి శోష
లను శోగోట్టి జేహమును మంచి యోగ్యమునకు
జేయును.
ఈ మాత్రలు జేహవారి శోషలను తొలగి
మాన్యును. యిందు అనేకపిదమము చేరినవి. అనుభవము
గల హిందూమతగుణభేదన పరమహంసప్రాయ యిది చెప్ప
జేయును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరువాద:- (1978)

అయ్యుచ్చేద వైద్యునిలయల,
హిందూ విద్యులు, ఎలవురు, కృష్ణాజిల్లా.
మాత్రసంబంధ వ్యాధులచే గలిగిన
యావనదుర్బలత్వమునకు అమృత
ని వారి కి

కడచిన 3 సం॥ కఠినముండి అమృతవృక్షము వాడేహంశం
తయు అతి ఉష్ణముగా ఒకటి, రెండు కోజుండి, తరువార
అకస్మాత్తుగా మాత్రసంబంధ వ్యాధితోగూడిన పురుషు
లోపముచే వ్యాధిపడుటచేరి. అమృతవృక్షమున లక్షల రు
పంతివ్యాధి నవ. శ్రీనివాస ఆశ్రయం గావించి ఉష్ణమునం
భించితిని. 3 నారముల వాలపైద బొమ్మ చేయించెద వాకు
మునుపుండి యోగిపటుత్వము, పుష్టి తిరిగి కలిగినదని మిక్కిలి
పంతముతో తెలుపుచున్నాను.
సి. రత్న మొదలియాక్, బి.ఎ., బి.ఇ.,
సైమల్ అసిస్టెంటు ఇంజనీరు, మద్రాసు కార్పొరేషను.

మహాత్ములకు పదివేలరూపాయలను సమర్పించ గోరుట జిల్లాగిరి స్వాగతసంఘమువారి పట్టుదల

మహాత్ముడు 7 వ తేదీని జిల్లాగిరి రాలేదు

9 వ తేదీని మధ్యనని తెలియుచున్నది

మహాత్ముడు 7 వ తేదీకి దాక్షిణ్యముగా జిల్లాగిరి పచ్చని పంటలు పండితగారి మహాత్ముని దాక్షిణ్యముగా పంపింపబడినట్లు దేవులు కట్టించినట్లు : 21వ తేదీకి మహాత్ముడు జిల్లాగిరి పచ్చని. ఆనాడు ఘనముగా స్వాగత మొనరుటకును పదివేల రూపాయలను మహాత్ముడు సమర్పించుటకును స్వాగతసమితి వారు గట్టియేర్పాట్లను చేయుచున్నారు. రాత్రిముల ప్రదర్శనలు నూలుపోటీయును గూడ జరుగును. బాగుగావడికినవారికి పెండింగుగా పతకములు బహుమానముగా నీయబడును. ముగిసిపోతే, భారతీయులగు లోబలయజమానుల (స్టాంట్లు) సంఘము మున్నగు సంఘములవారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రములను సమర్పించెదరు. వీరూర్ రాష్ట్రమున గుర్రసేదనాయకు డిగు బాబు రాజేంద్రప్రసాదుగారు జిల్లాగిరిచ్చి మహాత్ముని కలిసిరిందురు. ఈనెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు కలెక్టర్ నగరమున ఉత్తరభాగపు పాఠశాల మహాత్మునకు స్వాగతపత్రమును సమర్పించెదరు. ఆనాడు రాత్రిముల ప్రదర్శనముగూడ జరుగును. (ఆ.ప్రె. స్పెషలు)

వైకం సత్యాగ్రహము

మహాత్ముని వ్యాసము

వైకం సత్యాగ్రహమును దేశీయులు మరచిపోగూడదు. ఆది యొకరు ముగియులేదు. సత్యాగ్రహములు యిప్పుడు చాలకఠినమునకు తరచు (ఇండియన్ గ్రహాదీక్ష) చేయుచున్నాడు. ఇది వరకు సత్యాగ్రహము పోలీసువారిచే నిరోధించబడి నడుల యొక్క మానవత్వముండి. ఇప్పుడు పోలీసువారు నిరోధించుట లేదు. ఎవరూ లేవు. నిరోధించుటనుముగూడ లేవు. సర్వ హింస వ్రలు తప్పకనే పట్టుదురు మా నెనదనియు, పశువులు, వృక్కము, పిల్లలు మున్నగు సమస్త ప్రాణులును నిరోధముగా నవిచుచున్న ఆలయపరివరధములను నాల్గువీధులయందును పంచమాడులను అప్పగింపుచున్నాడే న్యేచ్ఛగా నడచుటకు దొరతనమువారు అనుమతి నొకడవరనియు ఆశించుచు సత్యాగ్రహములకు తొలచేను బహిరంగముగా వెల్లడించి తమవిధిని విచ్చియుగానే వెరవేస్తున్నాడు. భూమియగుల ప్రతి దొరతనమునకును అనాధుల నర్థరించుట, విధియేయింపజేయుటవాన్మూరు సంస్థానమునందున్నది హిందూప్రభుత్వము గాన హిందువులకు అప్పగింపులను క్షరించవలసిన బాధ్యత యీ దొరతనమునకు అధికముగగూడ నున్నది. కాన ఎటులా హిందూమతమున ప్రవేశించిన రాక్షససభ్యులను గల యీ అప్పగింపులను దొరతనమునా రెంతమాత్రమును బలపరుపగూడదు. ఇది ప్రభుత్వమువారికర్తవ్యము.

ఈ నిరోధము తొలగింపబడువరకును ఏకాగ్రతతో పని చేసెదమని తిరువాన్మూరులోని సభ్యులు నాకు వాగ్దానముచేసి యున్నారు. వాగ్దానముతో నిమిత్తములేమిందనే అది వారి విధియే యిస్తుంది. ప్రతిచోటను బహిరంగభలను జరిపి తమ అసమర్థులని ప్రకటించెదమనిగూడ సభ్యులు నాతో చెప్పియుండిరి. లక్షలలోపది ప్రజలచే సంతకములు చేయించి మహాజన పంపించెదమనిరి. ఇటుల వాగ్దానముచేసినవారేపుడేమైన పని చేయుచున్నారా?

అప్పగింపులను పోదరులలో నిపుడు ఉద్దేశము కలదున్నది. అది న్యాయమే. వారికి సత్యాగ్రహమునందు నష్టము తొలగించుచున్నదనిగూడ నాకు తెలిసినది. అదియు నిజమైతే సత్యాగ్రహమునందుగల శక్తిని వారు సరిగా గ్రహించలేదు. సత్యాగ్రహశక్తి నిదానముగాను నిరాడవిగముగాను పనిచేయును. నాటిగను శ్రమముగాను పనిచేయుటలో ఈశక్తి పాటియైన దింకొకటి లేనేలేదు. కొన్నిసమయములలో పశుబామువధననే నిజయుము శ్రమముగా కలిగినటుల

కనబడును. శరీరమును కష్టపెట్టి పనిచేసి కుటుంబమును పోషించుటకు ధనమును గడించువధియే సత్యాగ్రహము. నాడగాడును, బందిపోటు దొంగయును పట్టుబడకుండ శ్రమముగనే ధనవంతులు కావచ్చును. కాని అరీతిగా ధనము నార్జించువారు దుర్జనులనియే. లోకులు భావించెదరు గాని వారు నుజును లని వారిని గౌరవింపరు. ఎవరో కొందరులుల వడిగా ధనమును సంపాదించగలిగినను దొంగతనమును జూడమును మర్యాదతో గూడిన వృత్తులని నానగను భావించరు. అటులే అవర్ణులు మూఢవిశ్వాసము గల, సభ్యులను కొట్టిపీడులలోనికి పోగలుగుదు రనుకొనినను అది హిందూమత సంస్కరణము కావలదు. అది దౌర్జన్యముచేసి మతములో కలుపుకొనుట వంటిదే యగును. అప్పగింపులకు హిందువులలో కొందరు స్వమతమును పరిత్యజించి బౌద్ధ, క్రైస్తవ, యిస్లాం మతములలో చేరెదమని తెనరించుచున్నారని గూడ నాకు తెలిసినది. ఇటు తెనరించు వారు మతమునగనేమా సరిగా గ్రహించలేదనియే నాఅభిప్రాయము. మతము యాప్రాణముల కంటెను ప్రీయతమము. ఒక చొక్కాను పోరవేసి మరియొక చొక్కాను తొడుగు నటుల ఒక మతమును వదిలి యింకొక మతమును స్వీకరింపగూడదు. మతము జన్మాంతరములకుగూడ వ్యాపించునదిగాని మరణముతోగూడ మతము తొలగదు. ఇతరుల మెప్పుకొరకు అన్యమతము నెవరును స్వీకరింపరు. ఆ మతధర్మములు తనకు ప్రీయతమము లగుటచేతనే అతడు వంశపారంపర్యముగా వాని ననుసరించుచుండును. ఏకపత్నీవ్రతుడు భర్త తన భార్యను ప్రేమించునదిని మరొక స్త్రీని ప్రేమించవలకు. ఆభార్య వ్యభిచారిణియైననుగూడ నతిదామిన ప్రేమించుచునే యుండును. ఆప్రేమాభంధము రక్తసంబంధము కంటెనుగూడ దృఢమైనది. మతసంబంధముగూడ నట్లుబుండిననేగాని లాభము లేదు. అది హృదయమునకు సంబంధించినది. అహంభావముగల సభ్యులు తా మగ్రవర్ణముల వారమును నహంకృతితో బాధించుచున్నను స్వమతమును వదిలి పంచముడే అపవర్ణుల కంటెను శ్రేష్ఠుడు. అహంభావము కలిగినవెంటనే అగ్రజాతి హిందువుడుగూడ అధముడే యగును. కావున హిందూమతమును వదిలిపొయెదమని తెనరించువారు వత ద్రోహులని నా అభిప్రాయము.

సత్యాగ్రహములవిధి యిదివరకే నిర్ణయింపబడినది. ఎన్ని తొండరలు కలగుచున్నను వారుమాత్రము చరింపగూడదు. మూఢవిశ్వాసముగల సభ్యుల ప్రదములకును అగర్భుల అవిశ్వాసమునకునుగూడ సత్యాగ్రహము అగ్రహమును నెందగుడదు పాపాపహృతయుల రాతిగుండెలను కరగించుటకును శేలకొలది యేండ్లనుండి అడగ ద్రొక్కబడి యుండుట చే మరచి వ్యాసమును గోల్పోవుచున్న పంచమ సోదరులను కాపాడుటకునుగూడ సత్యాగ్రహము త్యాగమే శ్రవంతమని వారు గ్రహించవలెను. ఇకనేమియును ఆశలేదని మప్పుగూలివట్టు కూలిపోయిన పిమ్మటనే తలవని తలంపుగా దైవసహాయము లభించునని వారు నమ్మువలెను. దయాకరులలోను కఠినాత్ములలోనుగూడ భగవంతుడే అగ్రగణ్యుడగుటచే తన భక్తుల సతికరింపగా పరీక్షించుకొనడను సకల విధములగు అవమానములకును గురిచేసి రాగద్వేషములను మానావమానములను రూపు మాపకుండను భగవంతుడు శరణాగరితృకా మొనరింపడు. గజరాజు తనపాదమును మకరపట్టుకొనినపుడు తనకక్షిపై నాధారపడిపోయినంత కాలమును భగవంతుడు కాపాడనేలేదు. "నీవేతప్ప నితరపరంబెరుగ మన్నింపం దగు" దీక్షిణిరావే ప్రావణి కావే వరద పంరక్షించు భద్రాత్యక" అని సర్వసమర్థముచేసిన పిమ్మటనే భగవంతుడు కాపాడెను. కాన సంకీర్తనార్థము సత్యాగ్రహము గజరాజు కావించిన ప్రార్థనములను పఠించుమండిన సంకీర్తనము తొలగ గలదు. (ఎంగుయిండియా)

హౌరా మునిసిపలు సంఘపు తెన్నికలు

కాలగ్రెసువారుల పరాజయము
కలకత్తా, జూన్ 6:—హౌరా మునిసిపలు సంఘపు సమావేశమందు వెతుకటి అధ్యక్షుడును ఉపాధ్యక్షుడును తిరిగి ఎన్నికొనబడిరి. వీరి ప్రతిపక్షులగు కాంగ్రెసు నియమితులు పరాజయమొందిరి. మునిసిపలు సంఘ సభ్యత్వములకు యిటీవల జరిగిన ముప్పదిస్తానములలో 18 మాత్రము కాంగ్రెసువారు స్వాధీనము గావించుకొనిరి. (ఆ.ప్రె.)

అఖిలభారత కార్మికసమితుల కార్యనిర్వాహకసంఘ సమావేశము

సి. యస్. ఆంధ్రాసుగా రధ్యక్షతవహించిరి

సమావేశము యింకను జరుగుచున్నది
నాగపురము, జూన్ 6:—అఖిలభారత కార్మికసంఘములయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘసమావేశము నేటి మధ్యాహ్నమున సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారి అధ్యక్షతకీంద సమావేశమయ్యెను.

జి. యస్. రైల్వేతాలూకు ప్రతినిధియగు బారిష్టరు గిరి, యి. వి. రైల్వేతాలూకు కర్కూ, కాంతినికేతనమందు పండితుడగు దాను, అసెంబ్లీ సభ్యుడగు వత్తా, లాహోరు నుండి హసానా, పంజాబునుండి కాయరు, బఖేలు, జామ్షెడు పురమందుండి పెట్టి, బొంబాయినుండి జక్కాలా, నాగపురపు ప్లీడరు యిరకురుగార్లు అన్ని ప్రాంతములనుండి వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు. పశ్చిమోత్తర రైల్వేసమితి, అసెంబ్లీయందును ప్రాంతసభలందును అనగా రాష్ట్రీయ కాసనసభలందును కార్మికుల ప్రాతినిధ్యమునుగురించి ముఖ్యముగ చర్చలు జరిగెను. సభవారు యిదమిత్తమని యేతిర్వాసమునకును రాలేదు. రేపు సభ యింకను జరుగ నున్నది. (ఆ.ప్రె.)

ల్యాండు రివిన్యూచట్టము నిరపాయమైనది గాదు

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారి హెచ్చరిక

సంభోధనము, జూన్ 7:—ఆగట్టుమాసములో మదరాసు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబోవు లాండు రివిన్యూ చట్టము నిరపాయమైనదిగాదని తిరుక్కల్లుపురమందు ఉపన్యసింపమచి అసెంబ్లీసభ్యులగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నడిచిరి. కట్టలే ఆనకట్టుకొండ తిరుమనాపల్లి జిల్లాలో నూతన ప్రదేశములు సేద్యముచేయుటకు ప్రయత్నించినయెడ తంజావూరు రయిలు ఆశ్రేపించుటకు తగిన న్యాయమును కారణములుగలవని అయ్యంగారు దెల్పిరి. స్థానికసంస్థలయందేగాక రాబోవు సంవత్సరమందుజరిగె సాధారణ ఎన్నికలందు స్వరాజ్యవాదుల నెప్పుకొని స్వరాజ్యపార్టీ బలిష్ఠమైనది తేయవలయునని సభ్యులను అయ్యంగారు హెచ్చరించిరి. (ఆ.ప్రె.)

మధుర కాన్యరెంసు

గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

మధుర, జూన్ 7:—తిరువేండ్రము ఎక్కువెనులో గౌ. సర్. పి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఇచ్చుకు వచ్చిరి. రామనాధమురాజుగారు, క. రామఅయ్యంగారు, ఆర్. క. నాయుడుగారు మొదలగు పౌరప్రతినిధులు అయ్యరుగారికి సన్మాన మొనరిరి. సన్మానసంఘమువారిచే బండెడు పూలమాలికలచే నలంకృతులై సర్ రామస్వామి అయ్యరుగారు మినాక్షీవిలాస భవనమునకు మోటారులో వెడలిరి. మధుర కాన్యరెంసునకు వారు అధ్యక్షత వహించెదరు. (ఆ.ప్రె.)

కీ॥ శే॥ వి. వి. యస్. అయ్యగారియెడల సానుభూతి

తిరువనాపల్లి, జూన్ 7:—కాంగ్రెసు సంఘమువారి యజమాన్యముక్తింద నిన్న సాయంకాలము గాంధీ చావులో జరిగిన కభతు మార్చిసయ్యరు మూర్తాజానాహెబ్ బహుమార్ యం. యల్. పి. గా రధ్యక్షతవహించిరి. అప్పుడు వి. వి. యస్. అయ్యరుగారు చనిపోయినందున దేశమున కపారనష్టమున గలిగినదని విచారించుతీర్వాసమొకటి గావించబడెను. (ఆ.ప్రె.)

కీ॥ శే॥ సర్ పి. టి. చెట్టిగారియెడల సానుభూతి

తిరువనాపల్లి, జూన్ 7:—సర్ పి. త్యాగరాయ చెట్టిగారు మరణించినందుకు విచారమును దెలుపుచు కాయూరు తాలూకాబోర్డువారిక తీర్వాసమును గావించిరి. (ఆ.ప్రె.)

కెన్యా బిటిషుపాలనము

నేటిపుల కప్పములు

(మాంఛెర్ల గార్డియన్)

తూర్పు ఆఫ్రికాకు పంపబడిన పార్లమెంటరీకమిషను నిజ కమిషను తత్కర్తలు మాకెన్యాపరిపాలనమునందు విధానము మారవలెననియు ధైర్యముగ మాచెడరేమోయని తలంచవారికి ఆకాధంగము కలుగక మానదు. ఈ ముగ్గురు కమిషనురులును కెన్యాకు వచ్చినపుడే డాక్టరు లీకెన్యా అను పుస్తకములో వివరముగ చెప్పిన ముఖ్యమగు సామ్రాజ్యపరమస్య నెదుర్కొనవలసిన టుల గనుగొనిరి. ఈసమస్యవివరములందు కొంతకేవలముగనున్నను పైకైకి నులభముగనే గాన్పించును. పశ్చిమ ఆఫ్రికాదేశము లందు జరిగినట్లులగాక తద్విపరీతముగ కెన్యాలో షగము రాజకీయము, షగము ఆర్థికముగనుండు విధానము నెమ్మది నెమ్మదిగ పెరిగెను. వానివలన 25 లక్షలనుండి ఆఫ్రికనుల కేసు మంతయును యేకొద్ది కేలనుండి యూరోపియను పెట్టరుల లాభము లకై వస్తున్నట్లుయైతే. ఈసాధమున కంతకును మూలము నాట్లు వచ్చితి. చాలాకొద్ది నేటిపులను చెడగొట్టి పెద్దపెద్ద విస్తీర్ణముగల భూములను ప్రభుత్వమువారు కేంద్రములు కిచ్చిరి. ఈ పెట్టరులు భూమిని సంపాదించినపుడు యేదోవిధముగ అందు కూలికి పనికేయుటకై నేటిపులను రాబట్టగలరు. కాని చాల వరకు ఈనేటిపు జాతులవారు రిజర్వులలోనుండి తొలగించబడిన వారు యేదోవిధముగ నిర్బంధము గల్గిన దప్ప తెల్లవారి తోటలలో వచ్చి తక్కువ కూలికి పనికేయుట లేదని తిరస్కరించెదరు. పెట్టరుల వల్లడి వలన కెన్యా ప్రభుత్వము వారిని నిర్బంధము లను ప్రయోగించుటలో రిజర్వులను కొట్టిం చియు, ఈ జాతివారిని వారిభూమినుండి పోవునట్లు హింసించియు, బైటికివచ్చి కూలిపని కేయవలసి వచ్చునంతటి హెచ్చుపన్నులను విధించియు, రెజిస్ట్రేషను లేబరు కాసనములను విధించియు వెనుక తరగతివారిని పరిపాలకులెట్టి నిర్బంధముల ప్రయోగించి లోబరచుకొనగలరు. అన్నిటిని ప్రయోగించిరి.

యూరోపియ సంపర్కమువలన

నాగరికత హెచ్చునా!

కమిషనురులు యిట్టిపాలనావిధానమును వాక్యాక్రమముననేగాక ఆచరణయందుగూడ పూర్తిగ ఖండింపవలయునా లేక దానిని పూనికెట్టి భాగమునే యున్నదని దానినే పెరుగనిచ్చి తుదకు ఆఫ్రికనులు చదువులేక దానిపలుగనుండి యేకొద్ది తెల్లయజనులతో తక్కువ కూలికి సేవకేయుచుండవలసినదేనా? యనువిషయముల వాలోచించి యుండవలసినది. నిజేదిక భాగము నందు వారు యీసమస్యను గూర్చిగాని ఆచటనున్న విశేషముల గూర్చిగాని వారు చర్చించలేదు. వారు ఈ రెండువిధములగు విరుద్ధ ప్రభుత్వవిధానముల యెడలను వారు కొద్ది మాత్రము సానుభూతి జాపునట్లు యొక్కడైన ప్రాసికేమో పాతకుడు కనుగొనగోరును. వారు ప్రాయములలో యేమి వ్రాస్తే యేమి పుట్టి మునుగుతో యన్నట్లుల వ్రాయుదురు. కెన్యాలో నేటిపులను మేము బ్రష్టియగ నుండవలెనను సిద్ధాంతమును వర్తింప జేయవలసినదేయని కొరువారితో కేరుటకు ముందు అడుగును వేయుటకు జంతువుందును. వెంటనే మరల వెనుకకు లాగుకొని నల్లవారు యూరోపియనులతో సంపర్కమును నెలకు 11 పిల్లింగుల కూలి పుచ్చుకొనును నుండు కొన్నయెడల మోక్షము గల్గునను వారిలో కేరుటకు వారికి మంచి కారణములు గాన్పించును. మొత్తముమీద వారి నిశ్చయ కము కొంతవరకు ప్రభుత్వవేఖికి జంతువు జలపరచినది. ప్రభుత్వమున నేటిపులు పనిత్రమైన వ్యాసయని పెద్ద పెద్ద మాటలతో నెత్తుకొని కుదకు త్రిటిపుపన్ను తెల్లించు వాని ఖర్చుతో నెట్లుగల ఖుణములు రయిల్వేల వంటివి వచ్చెననికొన్ని ముఖ్యమైన విషయముల తెల్పెను ఈనిశ్చయించు ముఖ్యమగు విషయములన్నియును విస్తీర్ణముగల తమ తోటిసభ్యులకు విడివిడిసేస విషయమును (నాట్లపద్ధతి) ప్రత్యామ్నాయమును గూర్చి చక్కగ వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారు బ్రష్టియంగ నుంటిమని చెప్పకొనుటపుడు వారు ఆఫ్రికనులకు సహాయము జేయుచు ఖర్చు యొక్కపక్షండు వారిభూములందు వారు తపఃఆచారమునకును ఎగుమతులకునుసరిత్యాసంబులను పండించు కొనునట్లు కేయవలెననియే ఈ ప్రత్యామ్నాయముచన చెప్పి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు రిటుల కేయవలెనన్న నాట్లపద్ధతిని మూలవేయవలెను. ఇప్పుడున్న ప్రకారము పెట్టరులకు కావలసి

నంత కూలివారులు అభింతులులేదు. నేటిపులకు రిజర్వులలోనే సాభాగ్యవాయకముగ నుండునట్లు కేయవలెనని వారిని కూలికి వచ్చి పనికేయునట్లు కేయట సాధ్యమేగాకుండును. అందుచేతనే పశ్చిమాఫ్రికాలో నేటిపు. వ్యవసాయమును ప్రోత్సహించు ప్రభుత్వ మిచట నాట్లపద్ధతి కేయించి ఆ పద్ధతిని నిరసించుచున్నది. జరిమానా జారీచారు యెగుమతికి ధాన్యమును పండింపగా వారిని చాల హింస తెట్టినట్లు డాక్టరు లీ ప్రస్తావనలో కథ గలదు. అందుచేత ధాన్యంయెగుమతి ఆగి పోయినది. అంతేగాక అది పండిన ఫలమునందు వా ప్రభుత్వ లెవరును లేక ఖాళీగనున్నది. ఇదేవిధముగ జరియామాజాతివారి వలెనే కూలిపనికేయుట లేదనిన గొల్లజాతివారుగూడ హింసించి. జిరి. లిస్సెట్టగారు తెప్పినట్లుల పశువులతో నేటిపుజాతులవారు ఆన్యాకేమిలేక నుఖముగ నుండుటకూడ సంపర్కముచే అభివృద్ధిగాంచుదురని సిద్ధాంతము నంగీకరించు వారి కాక్రొశముగనుండును. కటాయి అకంబా 10 యేండ్లలో పన్నులను 207749 పానులు చెల్లించెను. ఈకటాయి రిజర్వులో ప్రభుత్వమువారు వస్తులను వసూలుచేయు నుద్ద్యోగులకు భవనములను మాత్రము నిర్మించిరి. ఈవిషయమును గూర్చి యింతకన్న యెక్కువ యేమియు తెప్పనక్కరలేదు. ఉన్నకేటుకంతయు అక్కడనేయున్నది. నేటిపులపై విధించి వసూలుకేసిన పన్నులను నేటిపుల లాభములకై ప్రభుత్వమువారు చెప్పించి, పంటలను ఆహారముకొరకు గాని యెగుమతికి గాని రిజర్వులలో పండించుటకు ప్రోత్సహించి లేదా నిత్యపాము చేయకుండ, తెల్లవారికిని వారి జాయింట్లు స్థాపకంపెనీకిని యిచ్చి నట్లే నేటిపులకును నేటిపు జాతికినిగూడ వారి భూములందు ఆట్టి హక్కులనే భద్రముజేసి, కార్మికవృత్తిని స్వతంత్రముజేసి, రిజిస్ట్రేషను కాసనము నుపసంహరించి, నల్లకార్మికుడు కంట్రాక్టును భంగముజేసినపుడు క్రిమినలు సేరముక్రింద కేర్పకుండ, నేటిపులను యితరులవద్ద సాఖికిజేతుమని గవర్న మెంటు ఆఫీసును ఒత్తిడికేయకుండ ఆపి పనికేసినపుడే నేటిపుల లాభములకై వ్యాయముగ పనికేయు బ్రష్టి యనిపించుకొనును. ఈవనల సేమియును కేయక మాటలతో నెంత పూతపూసినను తుదకు తూర్పు ఆఫ్రికాలో బ్రష్టియగనుండి విద్యుక్తమును నెరవేర్చుటలేదని విషయము బయల్పడుకమానదు.

గౌ. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి వ్యవటనము

వ్యవస్థాపక ప్రచారము

వ్యవస్థాపక ప్రచారము నిమిత్తము నేను యీ నెల 9 లేది మొదలు 15 లేదవరకు కృష్ణానంటూరు జిల్లాలో పంచారము చేయుదు ననియు మచిలీపట్నం, బెజవాడ, నంటూరు, తెనాలి, బాపట్ల, వెంగళలో గ్రామములలో ప్రచారము చేయుదు ననియు తమ ప్రతిజ్ఞల ప్రయత్నం గోరెదను. వే. రామదాసు.

వేమం నోటీసు.

ఇందుమూలమున యల్లరిగు తెలియ జేయడమేమనగా పెద్దాపురం గ్రామకాపుమును దొడ్డి బాపన్న గారు మావ్వా రా ఆచార్యం నిమిత్తం పంపించిన తెల్లంబుట్టు 445 ది 10.8.25 తారీఖున వున్నందు గం. రిలకు పట్టికగా వేలం జేయబడును.

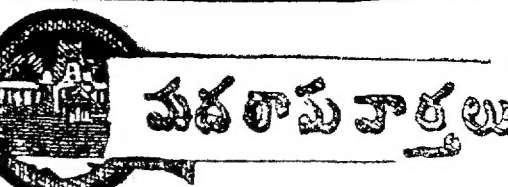
యిందుకు వేలం వరతులు.

1. పాటకు వచ్చినవస్తువుల పాట తెట్టినవారు నూరురూపాయలు ముందుగా అధ్యాపనసామ్యు చెల్లించవలయును.
2. పాటకొట్టివేసిన వెంటనే మిగతా సామ్యులువత్తు చెల్లించవలెను.
3. తెల్లంబుట్టు 445 పాట పాడుకొనినవారు వెంటనే తీసుకొని వెళ్ళవలయును.
4. పాటకొట్టం బెజవాడలో మైలవరం వారి సంతిపిధిలో నాకాలాత్త రేకులబంగళావద్ద నేలం జేయబడును.

బెజవాడ, 5-8-25. } సోము దుర్గయ్య, కమిషన్ ఏజెంటు.

న స్తుగుణదీపిక ఆయిదవ కూర్పు	
క్లౌజ్ క్యాలిగో	5-0-0
కన్యాశుల్కము	గు. అ 1-0-0
వేణీ సంహారము	వ. సు 1-0-0
రసపుత్ర విజయము	ఇ. య 1-0-0
బాబ్బిలి	కా. సాం 1-0-0
వలయువారు	

ఇండియన్ బుక్సు సాల్ రాజమండ్రి

హాహినిమును ఉచిత వైద్యశాల-ఒకనవరణ:-

జూన్ 5 లేది శుక్రవారం పత్రికలో 11 వ పేజీయందు హాహినిమును ఉచిత వైద్యశాలను గూర్చిన వివరములు అక్కడనున్న వార్తలను చూచి రూపాయలని యుండుటకు బదులు 50 రూపాయలని పడినది. పాతకు లది 5 రూపాయలనియే చెరిసి కొనవలెను.

మరణము:- చూసూరులో ఎస్. వరసింహయ్యం

గారు నిన్న ఉదయం 6-45 గం కాల్పుల కేసిరి:- వీ రిదివరకు మైసూరులో నుండెడివారు. అక్కడనుంటుండిపో అధికారిగా నుండిరి. వీరికుమారుడగు ఎస్. రామానుజయ్యం గారు పోలీసు డిప్టీ సూపర్ టెంటుగ నున్నారు. రెండవ కుమారుడు తిరువల్లూరు ఎక్స్ ప్రెస్ ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్నారు. మరొక కుమారుడు గలరు.

రాకపోకలు:- డి. బి. టి. రాఘవయ్యగారు వి

న్యూజోర్డు సభ్యుడు ఎస్. వి. రామయ్యకర్తే ఐ. సి. ఎస్. గారు ఆదివారం ఉదయం వచ్చిరి. బొబ్బిలి కుచారాజుగారు శేషుడయ్యు ఉడకమండలమునుండి వచ్చిరి. డి. బి. జె. వెంకటసు రామగారు, పి శివరావుగారు బల్లారి కేసు విచేసిరి.

దా! ముత్తుగారు కలకత్తాను, సితాపురము కుచారాజు గారు పుగ్రామును, గౌ. సర్. సి. పి. రామస్వామియ్యం గారు మధురను చనిరి. సి. ఇ. స్వీని పోలీసు నూపర్నెంటుగాను ఇంగ్లాండునుండి కేడు వచ్చిరి.

దేవస్థానము సౌఖ్యము

దేవస్థానము కార్మికుల సభ కనివారమువారు సాయం కాలము డా. సి. నళీశ మొదలవారు ఎం.ఎల్.సి. గారి ఆధక్షక క్రింద ఆన్యాకర్తే పీఠిలో జరిగినది. దేవస్థానము కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీ. సి. ఎం. నళీశ మొదలవారు సాఖుల యిజ్జతులను వెల్లడికేయియు నుపన్యసించిరి. కొందరు దేవస్థానముల బ్రష్టియ నాఖులను చాల హింసించెదరు. వారికి సరిగకూలి నీయరు. కార్మికులకుండవలసిన సౌకర్యముల నొసంగుటకే. పని పూర్తి అయినపిదప వారిని ఉత్త్యోగమునుండి తొలగించెదరు. వారికి ప్రతిహారమియ్యకయే తిండికేయదును. కావున సభాధ్యక్షుడు మున్నగువారు తమ పలుకుబడి నుపయోగించి యీ యిజ్జతుల తొలగింపవలెననికొరిరి. శివప్రకాశ మొక ల్యూగురు తదితరులు గూడ పని వా కే వ్వము ను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షుడు కేవలము బ్రష్టియలో కే. షము లేదనియు పనివారుగూడ బద్ధ కిస్తులే రుచ్చివర్తన గల్గి యున్నారనియు తెల్పిరి. వారిని సాగత్రాకుటమాని విద్య నేర్చుకొనవలసినదిగా గోరిరి.

ప్రధానమంత్రి గుడివాడ

ఒక నవరణ

నేటి సంచికలో 14, 15 పేజీయందు "ప్రధాన మంత్రి-గుడివాడ" అను కిరీ కక్రింద ప్రకటింపబడిన వార్తల ఆధ్వర్య సారపాటువలన తాయమారుగా ప్రకటింప బడినందుల కెంతయు చింతిల్లు చున్నాము. 14 వ పేజీ రి వ కాలము 8-వ పేరా ఆరవపంక్తి తరువాము 15 పేజీ లో 2 వ కాలము 2 వ పేరా 12 వ పంక్తి నుండి చివర వరకు చదువునవలెను. ఈవార 15 వ పేజీలో 1 వ కాలమున ప్రధానమంత్రివర్గమునకు గుడివాడయందు ఆదివారపు లాస గిన వివతిప్రముతో రెండవకాలము 2 వ పేరా 11 వ పంక్తి వరకును చదువుకొని 14 వ పేజీ రి వ కాలము 3 వ పేరా 7వ పంక్తి నుండి 15 వ పేజీ 1 వ కాలమున మిక్కిల గుర్తునకు చదువుకొనవలెను (ఆ. ప. సం.)

మదరాసు గవర్నరు మైసూరు వెళ్లెను

ఉదయమునందు, జూన్ 8:- గవర్నరు దంపతులు నేటిముదయమున 10 గంటలకు మోటారులో మైసూరు వెళ్లిరి. కలవల్ బాల్కన్, వారికార్య, గా. మిస్ సెసిలిగోస్వెన, కాన్రన్ స్మిత్తు దంపతులు, బాన్స్టను దంపతులు, కెప్టెను గోప్పల్, కెప్టెను ఆలెక్సీ, కెప్టెను జుకానానగార్లు గవర్నరు గారితో వెళ్తున్నారు. తిరిగి వీరును గవర్నరు గారును శుక్ర వారము మధ్యాహ్నమునకు ఉడకమండలము చేరుదురు.

రౌండు టేబిలు సమావేశము : లండను టైమ్స్ పత్రిక సలహా

ఈవార ముందన లండను టైమ్స్ పత్రికలో దేశబంధు దాసుగారి ఫరీదుపురపు ప్రసంగమును గూర్చి చేసిన వ్యాఖ్య గమనించును. దాసుగారు ద్వైతాంశమును, ఉద్దేశాంశమును, దాసుగారి ప్రసంగము ఇంగ్లండులో నేమి, హిందూదేశములో నేమి, ప్రతిపక్షములకు మిక్కిలి సంతసము గలిగించెను. జాతీయపక్షము లొంగిపోయె నని కేక లిడుటకు మీరి కనకాశ మేర్పడెను. స్వరాజ్యపక్షమునందలి మితవాదదృక్పథము గలవారు, ఫరీదుపురములో విజయము గాంచి రని, టైమ్స్ పత్రిక సంతసించుచున్నది. ఇందుకు దోడుగ సతారాలో జరిగిన మహారాష్ట్ర రాష్ట్రీయసభాకార్యక్రమము, పత్రిక సంతసమును మరింత వృద్ధి చేసినది. గాంధీ కాంగ్రెసునుండి వెడలిపోవలయు నను హెచ్చరిక ప్రతిపక్షములకు సంతృప్తి గలిగించుటయందు వింత గలదా? తాము చేసిన సహకారపు సలహాను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుచో, శాననోల్లంఘనము ప్రారంభించబడు నని దాసుగారు తెలుపుట మాత్రము టైమ్స్ పత్రిక కేమాత్రము రుచింపలేదు. ఒకవంక సంధి గోరుచు, వేరొకవంక బెడలించుట భావ్యముగ లేదని, యీ పత్రికతలంపు. పాపము దాసుగారు పూర్తిగ లొంగిపోలేదని యీ పత్రికకు చింత గలదు గాబోలు!

స్వరాజ్యనాయకుడు ప్రభుత్వమువారికి ప్రథమ మైత్రీచిహ్నము జూపె నని టైమ్స్ పత్రికచుచున్నది గాని, అసహాయవాదులు మొదటినుండియు మిత్ర భావమును జూపుచునే యుండిరి. వారి మైత్రిని నిరాకరించినవారు అధికారులే. అధికారుల హృదయము మార్పుజెందుచో, అసహాయవాదులును అనుకూలముగ మెలగడివారే. సహాయనిరాకరణ ప్రకటనలు లభికారవర్గ మగుటచే, అందుకు వారే బాధ్యత వహించవలసి యుండును. ఫరీదుపుర ప్రసంగపు ఫలిత మేమగునని, ఎల్ల రెదురు జూచుచున్నాడు. అనుకూలఫలము గలుగ దని, బర్మోహెడ్డుప్రభువుప్రసంగము తెలుపకనే తెలిపెను. రిషింగు బర్మోహెడ్డు ప్రభువుల సమావేశమునకు, భారతీయ నాయకుల నాహ్వానింప వీలులేదని, వెనుక తెలుపబడెను. ఇంతటితో రాయభారములయాశ తీరునని ఎంచితమి. కాని, టైమ్స్ పత్రిక మనల నొక యాశ గల్పించుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని, దేశనాయకులకును మధ్య సంప్రదింపులు, ఆలోచనలును జరుగవచ్చునట. హిందూదేశమునందు ముందుగ కొక యుడంబడిక జరుగుచో, పిమ్మట లండనులో నొక రౌండు

టేబిలుసమావేశము జరుగవచ్చునని, టైమ్స్ పత్రిక సలహా నిచ్చుచున్నది. ఇంతకన్నను అసంబద్ధమగు సూచన యుండబోదు. ఇండియా ప్రభుత్వముతో అనుకూలమగు నెడంబడిక జరుగుట యసంభవము.

ఇండియా ప్రభుత్వపు సంకుచితాశయములను గ్రహించినవారెవరికిని, ఈవిషయమై ఆశ యుండజాలదు. ఇండియా ప్రభుత్వము తన స్వరూపమును మార్చుకొనుట కంగీకరింపబోదు. ఫరీదుపురపు సమావేశమునందు, సహకారము కారవప్రదముగ నుండవలయునని దాసుగారు సూచించిరి. స్వరాజ్య విధానమును నిర్ణయించుటకు భారతీయులకు గల హక్కును, ఇంగ్లండు ముందుగ గుర్తింపవలయునని గోరిరి. సహకారపుపరతులను దాసుగారు స్పష్టపరుపలేదు గాని, కొన్ని నియమములను మాత్రము దెలిపిరి. రాజకీయనిర్బంధితులవిముక్తి అం దొకటి. కాని, టైమ్స్ పత్రిక ఇందుకు సుముఖత జూపుటలేదు. టైమ్స్ పత్రిక, భారతీయుల లొంగుపాటునుమాత్రమే గోరుచున్నది గాబోలు! మరియొక ముఖ్యవిషయమును గమనింపవచ్చును. రౌండు టేబిలు సమావేశము జరుగుచో, గాంధీమహాత్ముని బిలువవలయునను సూచనను టైమ్స్ పత్రిక అంగీకరించుట లేదు. మహాత్మునిపలుకుబడి తగ్గుటచే, వారిని వదిలివైచుట యుక్తమట. మహారాష్ట్రసభలో సూచించిన విధమున, గాంధీబహిష్కారమును టైమ్స్ పత్రిక గూడ నామోదించుచున్నది. టైమ్స్ పత్రికను ప్రోద్బలపరచెడి కారణము సువిదితమే. మహాత్మునకు, అధికారవర్గదృష్టియందు మార్పేమియు గనుపించుట లేదు.

రాజకీయకు మహాత్ము డెట్టి ప్రయత్నము నలుపుట లేదు. ప్రజలు నిర్భాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించి స్వశక్తిచే స్వరాజ్యసిద్ధిని గాంచవలయు నని మహాత్ము డిప్పటికిని బోధించుచున్నాడు. టైమ్స్ పత్రిక కీసంబోధనము వెగలుగ నుండుట సహజము గాదా? అందుచేతనే రౌండు టేబిలు సమావేశమునకు మహాత్ము నాహ్వానింప గూడ దని, యీ పత్రిక గోరుచున్నది. కాని, మహాత్ముని బహిష్కరించెడి సమావేశమును హిందూదేశ మెన్నడును గౌరవింపజాల దని, టైమ్స్ పత్రిక గ్రహించుట మేలు. అట్టి సమావేశపు తీర్మానముల కెట్టి విలువయు నుండజాలదు. ఆ విషయ మటుండ, టైమ్స్ పత్రిక సూచించెడి రౌండు టేబిలు సమావేశము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడునా? లేదని, టైమ్స్ పత్రిక వ్యాఖ్యానమే దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు, 1929 సంవత్సరమువరకు ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును కొనసాగించుట కంగీకరింపవలయునట! ఏమి యీ రాజీస్వభావము? హిందూదేశమునందన్ని పక్షములవారును నిరాకరించిన ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగించుట కేభారతీయుడును ఇచ్చగింపడు. దాసుగారు రెంత లొంగిపోయి రని యెంచినను, ద్వంద్వప్రభుత్వముపై స్వరాజ్యసాధమును నిర్మించుట కంగీకరింపజాలరు. ఫరీదుపురపు సమావేశమునందు, ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిని, దాసుగారు పూర్తిగ ఖండించుటచే, టైమ్స్ పత్రిక సలహా నెరవేరదని చెప్పవచ్చును. కారవముగు సమాధాన మనిన నిట్టిది గాదు. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతియందు కొన్ని

లోపము లున్నను, దాని నుపయోగింపవలెగు నని, టైమ్స్ పత్రిక భావించుచున్నది. భారతీయులటుల భావింపజాలరు. స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరించుచో, ఎక్కుడు వివేకముతో మెలగద రనని, టైమ్స్ పత్రికకు నమ్మకము గలదు.

ఇట్టి కార్యానుసరణమువలన కారవప్రదమగు రాజీ గుండునట! స్వరాజ్యపక్షము పూర్తిగ లొంగిపోవలయు ననియే, టైమ్స్ పత్రిక గోరుచున్నది గాని, స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుతలం చేములను గనుపింపడు. ఇట్టి సలహా నాధారము చేసికొని, స్వరాజ్యపక్షమువారు గాని, మరి యే యితర పక్షమువారుగాని తన ప్రయత్నములను విడనాడుట కంగీకరింతురా? టైమ్స్ పత్రిక సూచించిన రౌండు టేబిలు సమావేశమున కంగీకరించుచో దేశమునకు తీరనినష్టము గలిగించుననుటకు సందియము లేదు. కాంగ్రెసుసంఘములును, స్వరాజ్య పక్షమువారును, తమ యభిప్రాయములను ప్రపంచమునకు ఖండితముగ దెలుపనియెడల, సంక్షిప్త సిద్ధి జనింపవచ్చును. టైమ్స్ పత్రికసూచన వెలువడుటకు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి ప్రోద్బలముండి యుండవచ్చును. కన్నశ్వేటిపు ప్రభుత్వహృదయమును గ్రహింప గల సామర్థ్యము టైమ్స్ కు గలదని ప్రతీతి గలదు గద! హిందూదేశ మివిషయమై తొందరపడనక్కరలేదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపబోయెడి వివరములను గ్రహించి ఆ పిమ్మట, వీనిని గూర్చి యోచింపవచ్చును. ఈ లోపుగ ప్రజలు స్వధర్మము ననుష్ఠించుటయే కర్తవ్యము. తదనుష్ఠానసామర్థ్యము ననుసరించియే, భావ్యభివృద్ధి జరుగు ననుటకు సందియము లేదు. బర్మోహెడ్డు ప్రభువయినను, ప్రజాశక్తిప్రాబల్యమును గౌరవింపక మానడు. స్వరాజ్యపక్షప్రముఖు లగు సత్యమూర్తి గారు అసోసియేటెడ్సు ప్రెసిడెంట్తో ముచ్చటించుచు ద్వంద్వప్రభుత్వమును కొనసాగింప వీలు లేదనియు, దాని సంతరింపజేసి స్వపరిపాలనము నెనగవలయుననియు, అంతవరకు మంత్రిపదవులను స్వరాజ్య పక్షమువారు నిరాకరింపవలయుననియు, హిత మొనగిరి. మరియొక విషయమును గూడ వీరు ప్రస్తావించిరి. స్వపరిపాలనా విధానముల నెన్నిటినియినను తయారు జేయవచ్చును. కాని, వీనిని సంపాదించుటకు సాధనమేమి? ప్రభుత్వము వారు వీని నంగీకరించునటుల జేయుటకు మార్గమేమి? ఈప్రశ్నలు చాల ముఖ్యము లని, సత్యమూర్తిగారి తలంపు. ఇందుకు ప్రజాశక్తి పెరుగుటకన్న వేరుమార్గము లేదు. ప్రజల బలము పెంపొందనిది, రాయభారములును, విన్నపములును వ్యర్థమగును. ఈ సంగతిని గుర్తించుట కింతకన్నను అనుకూలనమయ ముండబోదు.

కెనియాపరిస్థితులు: బ్రిటీషు ప్రముఖులఖండనము

కెనియా పరిస్థితుల గూర్చి, ఆరమ్ము బీనోరు కమిషనువారు ప్రచురించిన రిపోర్టునందు శ్వేత జాతుల అవాంకారభావ మెటుల వ్యక్తమగుచున్నదో దెలిపియుంటిమి. తెల్లజాతులు తదితర జాతుల వారి కందరికిని ట్రస్టీలట. కడపటివారిని నాగరిక వంతుల జేయుభారమును, వారు మోయు

చున్నారట. నల్లవారలు భూములను బాగుచేసి కొనలేరని ఎంచి, ఆ భారమును తెల్ల వారే వహించుచున్నారు. అందుచే మంచి ప్రదేశములనున్నటిని తెల్ల వారే ఆక్రమించుకొని, నల్లవారిచే నిర్బంధముగ చాకిరి చేయించుకొనుచున్నారు. ట్రస్టీల ధర్మమును నిర్వహించుమార్గ మిదియే నని వారి తలంపు. ఆరమ్మబీ రిపోర్టు, తెల్లవారి దుష్కార్యముల నన్నిటికిని పై పూత పూయుచున్నది. పేక్సుపియరు మహాకవి దెలిసినట్లు, చెడుగునను నాలుక లేకున్నను, దానియంతట యదియే బయల్పడును. అటులే కెనియా పరిస్థితులను, బ్రిటీషు ప్రముఖులు కొందరుగతమాసమున ప్రభువులసభలో పూర్తిగ ఖండించిరి. ఈ వార్తను రూటరేలతో ఇదివరకు పంపియుండలేదు. ఆలివియరు ప్రభువుగారు చర్చను ప్రారంభించిరి. కెనియాలో నల్ల వారిపై విధింపబడుచున్న తలపన్ను, గుడిసెపన్నులను, వీరు ఖండించిరి. ఇట్టి పన్నులను దార్శనీకంతు లగు పురషులే గాక, స్త్రీలును, గర్భదరిద్రులును, బలహీనులును గూడ చెల్లించవలసి వచ్చుచున్నది. బానిసత్వము రద్దు చేయబడినను, కెనియాలో నిది మరియొక రూపము దాల్చుచున్నది. నల్ల వారిభూములు తెల్ల వారివలన మగుచున్నవి. డిలామరీ ప్రభువుగారి కిప్పుడు 250 చదరపుమైళ్లు గల భూమి సంక్రమించెనట. తెల్లవారి ట్రస్టీ ధర్మమును గూర్చి గోరంతలు కొండంతలు చేయువారిలో, డిలామరీ ప్రభువుగారి గ్రామిణ్యులు, నల్ల వారిచే బలవంతముగ నూడిగము జేయించుకొనుచు, వారిపై గుడిసెపన్నులను విధించుట, ఏటి భూత దయ యో తెలియకున్నది. ఇందువలన అనర్థము వాటిల్లునని ఆలివియరు ప్రభువు మందలించెను. కాంటరుబరీ ఆర్చి బిషపుగారు, తెల్లవారి దుష్కార్యములను ఆలివియరు ప్రభువు కన్నను ఎక్కుడు తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఆఫ్రికా దేశీయుల సంఖ్య రానురాను క్షీణించుటకు, క్వేత పరిపాలనమునకు గౌరవప్రదము గానెరదు. బెల్జియం కాంగోలో, నల్లవారిని బాధించిన విధము నాగరిక ప్రపంచము నాశ్వర్యనిమగ్నుల జేసెను. కెనియాలోని ఆంగ్లేయులు కొందరు గూడ నిట్టి దుష్కార్యములకు పాల్పడుట, అవమానకరము. ఈ విషయములను గూర్చి సమగ్రమగు విచారణ జరుగవలయునని, ఆర్చి బిషపుగారు సూచించిరిగాని, దీనివలన విశేషలాభముండునని నమ్మజాలము. ఆరమ్మబీ సంఘపు రిపోర్టువలెనే మరెయ్యక రిపోర్టు తయారు గావచ్చును. బక్ మాస్టరు ప్రభువు సయితము, తెల్లవారి వలంబించిన పశుబల ప్రయోగవద్ధతి క్రూరమని ఖండించిరి. ఇట్టి చర్యలను న్యాయస్థానములు నివారించజాలవా యని యడుగవచ్చును. కాని, న్యాయస్థానములు దోషుల నుచితరీతిని దండింపనందులకు, బక్ మాస్టరు ప్రభువుగారు విచారించుచున్నారు. నల్లవారిచే నిర్బంధముగ పనిజేయించుకొనుటయు, వారి ఆస్తిని సంగ్రహించుటయు, బక్ మాస్టరుగారి తీవ్రఖండితమునకు గురి యయ్యెను. ఇట్టి దుష్కార్యము లికమిద జరుగవని, అభయ మొనగవలయునని, బక్ మాస్టరుగారు ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. కాని, ప్రభుత్వమువారిట్టి యభయ మొనగరయిరి. ప్రభుత్వముతరపున ముచ్చటించుచు బాల్ఫూరు ప్రభువు

చేసిన ప్రసంగము ఆకున కందక పోకను పొందక యున్నది. నిర్బంధపు కూలీవద్దతిని తాము పరిశీలించుచున్నామని మాత్రము బాల్ఫూరుగారు పలికి సంతృప్తి జెందుట విచిత్రము. డిలామరీ ప్రభువుగారి సేవోత్సాహమును బాల్ఫూరు ప్రభువు పొగడుట వింతగాదు. ఇరువురు ప్రభువులును ఇంప్రీయలిస్టులగుటచే వీరిమధ్య పరస్పరసానుభూతి ప్రబలుట సహజమే. ఎన్నడును తెల్ల వారు చేసిన లోపములనే ఎంచక వారు చేసిన మేల్లను కొనియాడవలయునని, బాల్ఫూరుగారు హెచ్చరించుటజూడ, కాంటరుబరీ మతగురువు చేసిన హెచ్చరిక వీరిహృదయము సమాత్రము కదలింపలేదని విదిత మగును. కెనియా తెల్లవారు భూములను సంపాదించువద్దతులను దోపిడి యని పిలువవలదని, బాల్ఫూరు ప్రభువుగారు వేడుకొనుచున్నారు. వీరి ఆతురము జూచిన జాలియగును. కెనియా దుస్థితిని వీరేమయినను నివారించెదరా? అదియు గనుపించదు. పరాధీన దేశవిషయములగూర్చి ప్రభుత్వమునకు సలహా నిచ్చుటకు వేరొకసంఘమును నియమించెదమని మాత్రము, బాల్ఫూరు గారు తుదకు దెలిపిరి. ఇట్టి సలహాసంఘమువలన, విశేష ప్రయోజన ముండు నని తోచదు. అయినను, ఆలివియరు ప్రభువుగారు సంతృప్తిజెంది, తమ శీర్మానము నుపసంహరించుకొనుటబట్టి, వీరి మెత్తదనమును గ్రహింపవచ్చును. ఇండియామంత్రిగ నుండినపుడుగూడ, ఆలివియరు ప్రభువుగారు సివిలు సర్వీసువారి యభిప్రాయముల నామోదించుటయు, బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించుటయు జూడ, వీరికి నిశ్చలమానసము లేదని తలపక తప్పదు. కెనియా పరిపాలనమును, మాంఛెస్టరు గార్డియను మున్నగు పత్రికలు తీవ్రముగ విమర్శించుటయు గాక, తెల్లవారు తమ ట్రస్టీపదవిని దుర్వినియోగ పరచిరని, నిస్సందేహముగ వ్రాసియుండెను. ఆరమ్మబీ రిపోర్టును నిరసించెను. కొన్ని తావులందు ఆహార పదార్థములను పండించెడి నల్లజాతులవారిని బాధ పెట్టుటచే, ఆ ప్రదేశములు నిర్మానుష్యమగుటయు, ధాన్యపు ఎగుమతి అంతరించుటయు జరిగెనని, మాంఛెస్టరుగార్డియనుపత్రిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టి చర్యలను సమర్థించుట దుస్సాధ్యము.

ఎండబాధ

చెన్నపురియందు నూటనాల్గు డిగ్రీలవరకు ఎండవేడిమియున్నను, ప్రజలు దుస్సహమని ఎంచుట లేదు. ఆవిషయమునుగూర్చి ప్రజలంతగ విచారించుట లేదు. ఇంగ్లండులో నటుల గాదు. వాతావరణమునం దేమాత్రము మార్పుగలిగినను, ఆంగ్లేయులు మిగుల ఆతురము గనుబటుచుచుందురు. భారతీయులు సుఖదుఃఖములు రెండును క్షణభంగురము లని ఎంచుట కలవాలుపడియుండుటచే, ఎండలు విజృంభించినను, వానలధికమయినను, తుపానులు ప్రబలినను, వరదలు వ్యాపించినను, దైవసంఘటనలని భావించి యూరకుండురు. పాశ్చాత్యు లటుల గాక, వాతావరణము తమ ఇచ్చకనుకూలముగ మారవలయునని శాసించురు. తమ శాసనము చెల్లకబోయిన, వీరు సంతటము జెందెదరు. ఈ వారపు విదేశ పత్రికల జూచిన, ఇంగ్లండునందు మామూలుకన్న ఎండ లధికమయి

నటుల గనుపించును. పత్రికలలో నిందునుగూర్చి వ్యాఖ్యానములు వెలువడుచున్నవి. మేనెల 11 మొదలు 20 తేదలలో, ఇంగ్లండులో కాసిన ఎండలు యిటీవల నెన్నడును కనుపింపలేదట. 60 మొదలు 81 డిగ్రీ వరకు ఎండగాయుట అసాధారణమని, బ్రిటీషువారి రెంచుచున్నారు. ఇట్టి పరిగణనము భారతీయులకు నవ్వు గలిగించినను, బ్రిటీషు పరిస్థితులబట్టి విచారించుచో, ఇం దాశ్చర్యముండదు. “సూర్యునిరాక” అనుశీర్షిక క్రింద సంపాదకీయ వ్యాసము వ్రాయుచు, లండను టైమ్సుపత్రిక మిగుల సంతసము గనుబటుచుచు, ఇట్టి స్థితి విశేషకాలము నిలిచియుండవలె నని శాసించెను. రాత్రిపూట, అప్పడప్పడు కొలది కాలము మాత్రము వర్షముగురిసి తెల్లవారునప్పటికి వెలసిపోవలయు నని, టైమ్సుపత్రిక గోరెను. కాని, తా నొకటి దలచిన దైవమొకటి తలచునను సామ్యమున, వెంటనే పెద్దగాలితో కూడిన వాన గురిసి, వాతావరణస్థితి మారిపోయెను. ఎండ వేడి తగ్గిపోయెను. ఇందువలన బ్రిటీషు ప్రజలలో పలువుర కాశాభంగ ముదయించుట సహజమేగద!

దేశోద్ధారక

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆరోగ్య మభివృద్ధి జెందుచున్నది. వారు ఆహారమును స్వీకరించుచున్నారు. పంతులుగారు కూనూరులో గురువారము బయలుదేరి, శుక్రవారము నాడు చెన్నపురి చేరెదరు.

పానగలు రాజాగారితో

కాశేశ్వరరావు గారి ప్రసంగము

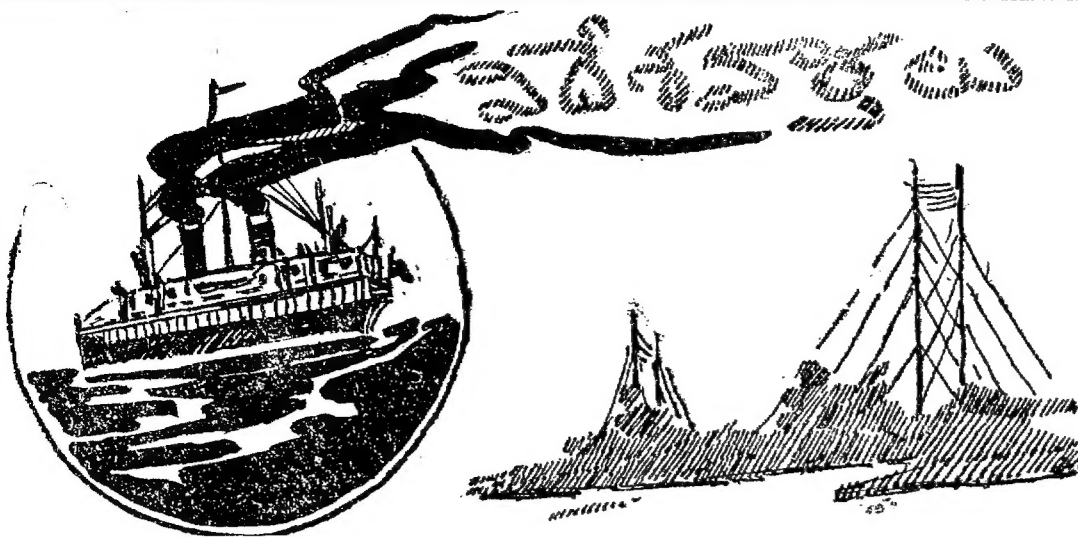
తెజవాడ, జూన్ 6:— శ్రీయతి ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు తాను రాజా రామారాయశింగారితో ప్రసంగించుటనుగూర్చి స్వరాజ్యపత్రిక కిట్లు ప్రకటనార్థము బంపిరి:—

శ్రీ రాజ పి. రామారాయశింగారు నాస్వగృహమునకు వచ్చినపుడు మేమిరువురము మాట్లాడుకొనిన దానిగూర్చి మీ విలేఖరి పంపిన సమాచారము పరిచయమిది కానందున విచారించుచున్నాను. రాజాగారు నేను ఆంధ్రోద్యమమునందు పూర్వము పనిజేసిన స్నేహముచే మొన్న రెండవ లేదీన నాగృహమునకు వచ్చెను. మీ మాట్లాడు కొనిన దానిలో కొంతభాగము రహస్యమైడియగుటచే ఎన్నడును ప్రకటింపబడుట కుద్దేశంప జత లేదు. ఆసమాచారము మీ విలేఖరికి అప్పజుముగ తెలిసినదే ప్రకటించెను. తాను ప్రజల నాఖరినియు తపశుద్యోగ లాంఛనము స్నేహితుల గృహములకు బోవుటకు ఆలంకము బెట్టదనియు రాజాగారు ద్వారము వద్దనే దెలిపిరి. ఆభావమును నేను మెచ్చుకొంటిని. మహాత్మాము నేనాతని బసకు పోయితిని. అనేకవిషయములగూర్చి స్నేహభావముతో సరదాగా మాట్లాడుకొంటిమి. అప్పడప్పడు భేదాభిప్రాయములుగల రాజకీయ విషయములగూర్చి గూడ మాట్లాడితిమి.

సం|| రా|| ప్రభుత్వవిద్యార్థి వేతనములు

ఒక సవరణ

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు మినహర్షహక్ సుహృదు యూసుఫుకు (లక్నో) ఉపాధ్యాయకిత్తును పొందుటకు, పి. యస్. యస్. చతుర్వేదికి (లక్నో) ఉపాధ్యాయకిత్తును పేర్కొనుటకును, పి. యల్. శ్రీరామ్ తారాగారికి గణితశాస్త్రములో పరిశోధనకు సల్పుటకును, అజిత్ కుమారయ్య తాత వృత్తశాస్త్రముందు పరిశోధనకు సల్పుటకును విద్యార్థివేతనము లొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్వయంరాజున్న రైలుబండిని ధ్వంస మొనర్చుట

నిజము గాదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 7:—స్వయంరాజున్న రైలుబండిని ధ్వంసమొనర్చుటకు ప్రయత్నించిన వారలు నిజముగాదని యు స్వయంరాజు నిందను మోపుటకు చేయవచ్చుననియు చెబుచున్నది స్వయంరాజు వారి బెల్టునున్నది.

రాజదంపతులకు స్వాగతము

బాస్టిల్ నానుండి రాగానే ఇచట రాజదంపతులకు స్వాగతమొసగబడెను.

మరణవార్త

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

బస్తారు, జూన్ 7:—కాకా జె. పి. కాపి ఆను ఉ ద్వీగిపోవటములో 4 లేదీర్చాత్రి గుండుబెట్టు తాకి చనిపో యెను. సులైమనియాగర్ల ఆశ్రితు కనుమనీషయన తటస్థించినది.

చేంబర్రేకు బ్రయండుసంభాషణలు

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి సంబంధములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

చేంబర్రేకు బ్రయండు సంభాషణలు నిరాశంబరముగ ఒక గ్రామమున హోటలునందు హృదయముగ జరిగినవి. వా రిసవ్యులు వెలుపలకు విన్పించెను. ఇతర ప్రభుత్వప్రతినిధులు గూడ నుండిరి. కొంతకాలము మాట్లాడినపిదప ఇద్దరును చిరు నవ్వుతో నిష్క్రమించిరి. ఇద్దరునుగలిసి మోటారులో వెళ్లిరి. దేనిని ప్రకటించుట దనుకొనినది.

స ద్దారు హ త్య

9 గురు ముద్దాయిల నుడియుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కెయిరో, జూన్ 7:—కుట్రదారులను గొంపోయిన మోటారు ద్రయవతును దప్ప దత్తిన 9 గురికి ఉరికిరి విధింప బడెను. విచారణ ముగిసినవెనుక కొంతకాలము ముద్దాయిలు గోలగ ఏడ్చిరి. కొందరు కొట్టుకొని ఏడ్చుచుండ లాగి కొని పోయిరి. కుట్రదారులను బట్టి ఇచ్చిన ప్రాతఖయిదీకి 10 వేల ఈజిప్టు పౌనులను బహుమతి నొసగిరి.

మరాకో పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

పివుల తీవ్రనంకులము

రీబెల్, జూన్ 7:—అబ్దుల్ కరీం గారు ఫ్రెంచివారిపై తీవ్రముగ తలదాచిరి. ప్రారంభమున ఫ్రెంచివారిని కొంచెము వెనుకకు దోరిరి. తరువాత క్రీడకోబద్ధులను వచ్చి విజృంభించెను.

రీడింగు ప్రభువు ఇండియాకు వచ్చుట

మార్చిలో రోనాల్డు ప్రభువుని
రాజప్రతినిధిగ నియమించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 7:—డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికా విలేఖరిట్లు చెలుపుచున్నాడు—రీడింగు బర్క్ హెడ్ ప్రభువు ప్రసంగములు చాల లాభ కరముగ నున్నవి. కొద్దికాలములోనే రీడింగు ప్రభువు ఇండియాకు తిరిగివచ్చును. మార్చిలో ఇతని ఉద్యోగకాలము పూర్తయియును. అధికారాంత మున ఇండియాలో నుండడు. రీడింగు ప్రభువునానే రోనాల్డు ప్రభువు నియమించెదరని ధారాళ ముగ జెప్పుకొనుచున్నాడు.

ష్యాంగు హే సమ్మె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 7:—సమ్మె అంతరించె ననుకొనవచ్చు నని వార్తాపత్రికలు తలంచుచున్నవి. ఆసలు పరిస్థితులయందు నుండిమాన్యున్నట్లు గన్పించుచున్నది. ఏడుగురు చీనావారు కాలంబీరులతో భాష్యవాత్సల్యమును జూపుచున్నారు. కాని పరిస్థితు లింకను నున్నవి. జూలి ద్వేషమును అరివారులు ప్రజ్వలిల్ల చేయుచున్నారు. దీనిని పునరుద్ధ రించుటకు ఏమియు చే గుంకకలేదు. చీనా వాలంబీరుప్రభు విశ్వాసమును జూపుటయే ఈ అల్లరులలో విశేషము. ఒక నూతనమంది మాత్రము సమ్మెదారుల తిట్టులకు తాళలేక పోయిరి. అల్లరి అడగిపోవుటయు యుపైటెడ్ ప్రేట్సు యుద్ధ కాక వచ్చుటయు ఒకేకాలమున తటస్థించెను. కుయింగ్ నాన్ దగ్గర విద్యార్థులు సమ్మెపై ప్రయత్నించు చున్నారట ష్యాంగ్ హేకు ఇంకొక 4 యుద్ధకాలు పయనమైనవి. రెండు క్యాంటనుకు బయలుదేరినవి.

స్వామాన్ దీప్తగవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

చీకత్తూరు, జూన్ 7:—స్వామాన్ దీప్తగవు విప్లవకా రులు ప్రభుత్వ భవనములను బట్టుకొనిరి. ఆధికారులను అరస్తు శేసిరి. గాలి నునుండి బండిలను విడుదలచేసిరి. బొక్కసమును గొల్లగొనిరి. ఇదిరాచక్యములకు సంబంధించినదోలేకదొంగలు శేసినపయో స్వప్నముగ తలలేదు. కాని నాయకులు గ్రీకు ప్ర భుత్వమును రాజీనామా సేయగోరుచున్నారు. (కొత్తపిన్నిక లను బట్టునలె ననుచున్నారు. ఇదంతయు ఉత్త శైదరించెనను, దీనిని త్వరితగతిన అడంచుటకు ప్రభుత్వము నిశ్చయించుకొనెను. ద్వీగోపమును మట్టచేయుటకు నౌకాదళమును బంపిరి.

వెర్యెయిల్ను ఒడంబడిక

ఇటలీ పార్ల మెంటు ధ్వంసపరుచుట

రోమ్, జూన్ 8:—వెర్యెయిల్ను న్యూయార్ల ట్రిబ్యునల్ ఒడంబడికలను ఇటలీ పార్ల మెంటు వారంగికరించిరి.

జర్మనీలో ఆయుధములను తగ్గించుట

మిత్రమండలి కోర్కెలు

లండన్, జూన్ 5:—18 విషయములందు జర్మనులు వెర్యెయిల్ను ఒడంబడిక ప్రకారము ప్రవర్తించలేదని మిత్ర మండలి చూపుచున్నాడు. ఈ క్రిందివిషయములను ఇంకను శేయవలసి యున్న నున్నాడు:— పోలీసునిశ్చయము 180000 నుండి 1,50,000 మందికి తగ్గించాలెను. నైతికస్వభావము దీనికి ఉండరాదు.

2. కొన్ని ఫ్యాక్టరీలను ఎత్తివేసి నాశనమొనర్చవలెను.

3. జర్మన్ మోటారులు జర్మనుసేబ్యుండిని మరల ఏ ర్పాటుచేయవలెను. యుద్ధమునకు పూర్వమున్నట్లు చేయవలెను. పరిపాలకవర్గమును తగ్గించవలెను.

4. రైల్వేలో నైతికపరిస్థితులను దిద్ది మంచిపరిస్థితులను సాధించవలెను.

5. రివిన్యూరు నైట్లములో కొద్దికాలము మాత్రమే చేరు పద్ధతి నెత్తివేయవలెను. యుద్ధసానుగ్రిలో దొంగవర్తకమును ఆపువలెను.

మిత్రమండలి అనమంజనపు కోర్కెలు

బెర్లిన్, జూన్ 5:—మిత్రమండలిలేఖ జర్మనీకి ఘో రముగ దోచి ఆశ్చర్యమును గలుగజేసెను. ప్రభుత్వమువారు పరి సితులను నిరుత్సాహముతో జూచిరనుచున్నారు. మిత్రమండలి కోర్కెలు హాస్యాస్పదములుగను అల్పస్వభావము గల్గినవిగను నున్నవనుచున్నారు. నిశ్చయముగ కొన్నిటిని నిరాకరించెనను. పోలీసువారి తలకు వేసికొను ఉత్సాహమును తీసివేయవలెనని మిత్రమండలి కోరుట అశాస్త్రముగ నున్నదనియు ఆయుధ యూరపుకాంతికి ముప్పునుగలుగజేయుననియు జర్మనుప్రభుత్వ ప్రతినిధి చెలియజేసెను.

బెర్లిన్, జూన్ 6:—జర్మనీ మిత్రమండలిలేఖను తక్షణ ము జాగ్రత్తగ పరిశీలించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారు. తాము చేయవలసిన ధర్మములను నెరవేర్చునరట, వెర్యెయిల్ను ఒడంబ డికలో తేని సంగతులను జూపి ఆలోచించదు. కాశ్యత్వమును కాంతిని ప్రభుత్వమువారు కాంతించుచున్నారు. మిత్రమండలి జర్మనీలో ఎంతవరకు ఆయుధవిస్తవ మాయెనో ఎటుగరని వారి లేఖ చాటుచున్నది.

తురుష్క రాజ ద్రోహ విచారణలు

లతుసికూగారిని మరల అరస్తుజేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

కాప్టెన్ టి నోపిల:—జూన్ 4 నిరుడు సంవత్సరము స్థానిక న్యాయనాది సంఘాన్నుడైన లతిసికూగారిని మరల అర స్తుజేసిరి. వీరితోబాటు ఇంకొక 10 మంది తురుష్కప్రము ఖులను బట్టుకొనిరి. ప్రస్తుతపాలనముపై కుట్రబన్నుచున్నారని అరస్తుచేయబడిరి.

ఇంకను ఆకుండనేను గారిని వెదకుచున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా నౌకామ్లాము

బ్రూస్ గారి ప్రకటనము

మెల్బోర్న్, జూన్ 6:—రెండవ రాసంధున ప్రభుత్వ మువారే కామన్వెల్త్ నౌకామ్లామును తెట్టుకొనుటకు నిశ్చ యించుకొనిరి.

అనవసరముగ నాకలను ఎత్తివేసి విక్రయించి కొత్త వాటిని కొనెదమనియు మాటిమాటికి సమ్మెలు లేవనెత్త నాక ర్యముగ నుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేయుచున్నా రు. మధ్యవర్తిత్వమునకు పాటుబడుచున్నారు. ఈయుపా యము నిరర్థకమునచో యూనియనులు సహాయనిరాకరణము నవలంబించుచో ప్రభుత్వమువారు ఈమార్గమును బ్రతిమలానికి మార్చవలసి వచ్చును, లేదా ఎట్టి పరతులు లేకుండు విక్రయించ ను ధూం ధును.

బెరిను వైమానిక పోల్లు

ఇంతవరకు పోల్లలన్నియును 19 విమానములలోను ఒక్కటి మాత్రము 10 నెలలు 11 రోజులుగా 600 మైళ్లపయగై ననుచున్నది.

నాలవపర్యామము తక్కినవిమానములగుడ మరమ్మ తయినపదవ రేపటిదినము పయనమగుదురు.

ప్రిన్సిస్ వర్తకసంఘము

అవాంతరము తొలగుట

బెర్లిన్, జూన్ 5:—ప్రిన్సిస్ వర్తకసంఘము పడిపో నుండ పెద్ద బ్యాంకుల రిచిస్ట్రీయంకు సహకారముతో తోడ్ప డెను.

గనుల పనివాండ్రసంఘము

అధ్యక్షునియెన్నిక

లండన్, జూన్ 5:—పార్లమెంట్ స్పీకర్ గారధ్యక్షులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

కెయిరో కమ్యూనిస్టులు

ఇంకొక యిద్దరిని అరెస్టుజేయుట

కెయిరో, జూన్ 2:—ఇంకొక యిద్దరు కమ్యూనిస్టు లను అరెస్టుజేసిరి.

బ్రిటిషుప్రచారకు డాక్టరు ఇండియానుండి ఈజిప్టుకు వచ్చి మరాతోకు పోయినట్లు తెలియుచున్నది.

హ్యంగుహే ఆల్లరులు

క్యాంటన్, జూన్ 6:—నిన్న సాయంత్రము పోరాటము ప్రారంభమయెను. క్యాంటన్లు యుద్ధానికి సగరమునుండి వెడలగొట్టిరి.

సర్వత్ర సమ్మెగట్టవచ్చు ననుచున్నారు.

హాంకాంగుతో తంతిప్రచార మాపు జేసిరి. టోక్యో విద్యార్థులు గోరిన కోర్కెలను విదేశాంగ ప్రభుత్వము నిరాక రించెనట.

నిన్న చెప్పిననాకను మరల పరిస్థితులను జూచిగాని సంవరని తెలియుచున్నది.

ప్రాసూరిక కిష్టపరిస్థితులు

కెయిరో గారి ఏర్పాటులు

సాంఘికవాదులతో రాజీ

ఫ్రెంచి బెర్లియం కరెన్సీ వెలుగు ఎన్నడు కనివిని ఎరుగనట్లు చాల అడుగంటినది.

విదేశీమారకముప్రకారము కొనుటచే ఫ్ర్యాంకు ధర పడిపోయె ననుచున్నారు.

సాంఘికవాదుల అసంతృప్తి

సాంఘికవాదులు కెయిరో గారి యేర్పాటులను సంతృప్తితో జూచుటలేదు. ఆక్షేపించు చున్నారు. ఇం కను మూలధనముపై పన్నును విధించవలె ననుచున్నారు. ఇద్దరికిని రాజీనామములు ప్రకటించు జరుగుచున్నవి.

కెయిరో గారి ఏర్పాటులు కడుసాహసముతో గూడు కొన్న జూదపు ఆటవంటివి న్యాయాయుక్తులలో నున్న బ్రిట్యూ ను ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. ఇంత భయముతో ఎవరును ప్రయ త్నించుట లేదు. పన్నులభారమును ఒప్పుకొనుటకును ఫ్యాం కుధర తప్పిపోవుటకును అంగీకరించు నట్లు జేయుటకు ఇట్లు జేయుచున్నారేమో యనుచున్నారు.

ప్రభుత్వమునకు ముప్పు రాకుండజేయుటకు ఆర్థికసంఘ మువారును పార్లమెంటువారును రాజీగ వనిజే పెడరట.

ప్రాపంచిక యాత్రికుడు

ఆస్టో, జూన్ 4:—ఉదయం 6.55. ఫ్రాంబయి బాల థలోపాధ్యాయుడు వాచారు గారు త్రొక్కుడుబండిమీద ప్ర పంచమట్టును నేను ఆస్టో జేరిరి. వార్షిక కేసుచున్నారు. అచ్చటనుండి ఇంగ్లండు కేగెదరు.

శ్రీశ్రీ గ్వాలియరు మహారాజు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 5:—గ్వాలియరు మహారాజు చని పోయెను.

ఉత్తరక్రియలు

5 వ తేదీ సాయంత్రము గ్వాలియరు మహారాజు చని పోయెను. రేపు సాయంత్రము దహనము చేసెదరు. హిందూధర్మ ముప్రకారము అపరకర్మకు జేయుడని మహారాజు కుటుంబము గోరుటచే ఉత్తరక్రియలను హిందూశాస్త్ర ప్రకారమే జేసె దరు. గ్వాలియరు మహారాజుగారు ఆకస్మికమరణము పాలైరి. మొన్నటివరకు ఆయన ఆరోగ్యము యశస్విని గాంచుచునే యున్నవారు. కాని నిన్నటిదినము ఊపిరితిత్తులు పాడయినవి. ఆగాఖాన్, కొలహాపురం, బహాదూ మహారాజులు దహన సం స్కారముల కేగెదరుకొనుచున్నారు.

బెలియం ప్రభుత్వకష్టములు

ఇంకొక మంత్రివర్గము

లండన్, జూన్ 4:—మరల మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేసి ప్రభుత్వకష్టపరి తులను మాన్యుటకు ప్రయత్నించుచున్నా రట.

వాతావరణ సితి

1925 సం జూన్ 5-వ తేదీ సోమవారము

Table with 5 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గ్రామములు, ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతము, గాలి. Rows include Guntur, Eluru, Rajahmundry, etc.

సర్కారులు:—క్షీణమున మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఉత్తరమున దట్టముగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో ఆర్ద్రత చాలజక్కున. అచట రాత్రినేమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్నములో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షణ:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. కిత్లవ్వనీతి మామూలుగ నున్నది.

కర్నూటకము:—నెల్లూరులో మేఘము లోక మోస్తరుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పలుచగనున్నవి. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటి తీరమున కొన్ని చినుకులు పడవచ్చును. కాని మొత్తముమీద ఎండ తీవ్రముగ నుండగలదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

హాజియా త్ర

మొదటి యాత్రికుల ఓడ సాడను రేవునందు ఆపుచేయుట

మాలానా షాకతాలీగారి నేటుమెంటు

బొంబాయి, జూన్ 6:—జూన్ 5వ తేదీన 1.50 నిమిష ములకు పోర్టు సాడను రేవునందుండి మాలానీ నికమిరు ఆహ్వాన్లు గారి దిగువ ప్రకటించిన తంతి సంపెనని నేడు మాలానా షాకతాలీగారు వ్రాయుచున్నారు:—

“సముద్రము మీదుగ ఆమీరు ఆలీగారు రబీగారేవును స్వాధీనముచేసి కొనుటకు ముట్టివేసి బాంబులను ప్రయోగించు చున్నాడని చెల్వి ఎస్. ఎస్ జహంగీరు ఓడ ఆపుచేయ బడెను.”

ఓడయేజంటగు టర్నరు మారినను కంపెనీకి తనచే యిప్పించబడిన గారంటీ పరస్పర సంబంధకైన దనియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము సముద్రముమీద ప్రయాణముచేయు యాత్రికులను నిరంధ్రముగ దీసికొన పో వ వలసి యు న్న దని యు మాలానాగారు వ్రాయుచున్నారు. ప్రాత ఓడలను రబీగానుండి, ఆమీరాల్ దీసి జేయు నట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము చేయవలయుననియు, రబీగారేవునందు యాత్రికు లను నురక్షితముగ దింప యేర్పాట్లు చేయవలసియున్నదనియు తేనియెడ కన్పిడాలిత్తు రేవులందు యాత్రికులను దింప యేర్పా టుచేయవలయు ననియు మాలానా షాకతాలీగారు చెల్పు చున్నారు.

జిహంగీరు ఓడ వివరములు

హాజియాత్రికులను దీసికొనిపోయిన టర్నరుమారినిసన్ను కంపెనీఓడ జిహంగీరు రబీగారేవునకు రెండువందలమైళ్లదూర మందు సాడనురేవునందు ఆపివేయబడును. ఒక ఆరదినములో ఓడ రబీగారేవునకు ప్రయాణముచేయుటకు పట్టును. జిహంగీరు సాడనురేవులో ఉన్నదనియు, ఓడకట్టెను కంపెనీ రోజంటు నకు వార్తనంపిశట్లు విచారణచేయగ దెలియుచున్నది. రబీగా రేవుకుబోవుట నిరపాయమైనచో యాత్రికులను దప్పకుండ ఆరేవుయందు దింపును. మాలానా షాకతాలీగారు నూచించిన రీతిని కన్పిడా, తీర్పురేవులకు వెళ్లవలసియున్నయెడ ఓడ రబీగా మీదుగ పోవలసియున్నది. కన్పిడా, తీర్పురేవుల రబీగాకు ఆవతలి వైపున నున్నది. 294 స్త్రీలను గలుపుకొని 908 మంది యాత్రికులతో మే 19 వ తేదీన బొంబాయినుండి జిహంగీరు ఓడ రబీగారేవునకు ప్రయాణమయ్యెను. కరాచీ రేవునందు నుమారు 250 మంది యాత్రికులు ఓడ యెక్కిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజద్రోహపునేరము

కలకత్తా, జూన్ 6:—నేమనాథ గంగూలీ ఆక్షయ కుమారగుప్తాగ రలపై మోపబడిన రాజద్రోహపునేరము విచా రణ గావించుట నేడు ప్రారంభమయ్యెను. మొదటి ముద్దాయి రాజద్రోహమును బురికొల్పుచున్న “విప్లవోచిత్ర సమ జనిప్త వము—విద్యార్థులసంఘము” అను పుస్తకమును వ్రాసెననియు, రెండవముద్దాయి యగు దానిని ప్రకటించెననియు గవర్నరు మెంటు పీడ్డు గుప్తా చెల్పెను. గవర్నరు మెంటు ఈ గ్రంథమును అమ్మ గూడ దని ఆంక్ష వేసినపదప ఫరువురమందు ముద్దాయిలు. అమ్మెనని గవర్నరు మెంటు పీడ్డు చెల్పెను. కొంతమందిసాక్షుల వద్దనుండి సాక్ష్యము దీసికొనినదిపద కేసు వాయిదా వేయ బడెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

ద్వారంపూడి వెంకయ్యగారి రైన్ మిల్లులో రమారమి రెండుసంవత్సరముల క్రిందట మేనేజరు గా నియమింపబడిన చింతా బాపయ్యగారి కుమారుడు సోమిరెడ్డిగారి మాణిజ మెంటు కడు దురన్యాయముగాను లెక్కలు యానక్కు తప్పులు గాను మిల్లులోలాకు చాలసామ్యు అపహరించినట్లుగాను స్పష్ట ముగా తెలియుచున్నది. గాన ఆయనను మామిల్లుకు మాణిజరు ఉద్యోగమునండి 1 వ జూన్ 1925 సంవత్సరము తేదీనుండి తొలగించడమైనది. ఈయన మామిల్లునిమిత్త మని చెప్పిచేసిన ఋణములకు మేము యెంతమాత్రమును జవాబుకారులము కా మని యిందుమాలము గా ఎల్లరక తెలియజేయవలెననిది. ద్వారంపూడి మాణిక్యముచాల్.

పూనా ప్రాంతపుల దొంగతనము

నే జాకసాక్షి మాత్రమే విచారించబడెను.

పూనా, జూన్ 6:— పూనా జైలరుల పోస్టులపై సుండి రు 2400/- సొమ్మును ఆపహరించినారని పూనా పోస్టు మాస్టరు జె. సి. యస్. లాంఘటిన్ గారును, డిప్యూటీ క్వార్టర్స్ ట్రైబ్యరరు యస్. బుధాకరును, శ్రీమదాచార్యులు (బుధాకరు అసిస్టెంట్లు) నేడు కాంటన్ మెంటు మేజిస్ట్రేటు పాచ్. సి. క్లెమెంసుగారి యెదుటికి తీసికొని రాబడిరి. అసలు జైలరులు పోస్టులపైనుండి పోయిన సొమ్ము మొత్తము రు 6257/- కాని యీ ప్రాంతపుల దొంగతనము పోయిన రు 2400/- సొమ్ము విషయముననే నేరారోపణ చేయబడినది.

జైలరులనువారి తండ్రిన ప్రభుత్వ వ్యాయవాది కె. టి. గుప్తాగారు నిలువబడిరి. చక్రవర్తి యస్. ఎ. యస్. కె. యస్. గుప్తాగారు ముగ్గురు ముద్దాయిల తరపున నిలువబడిరి. నే జాకసాక్షి మాత్రమే విచారించబడెను.

జైలరుల డిప్యూటీ పోస్టుమాస్టరు జనరలు కె. తం దిగారు చాలనేపు వరీక్షించబడి జైలరుల పోస్టులపైనుండి ప్రాంతపులను పుచ్చుకొని మామూలుగా అమ్మేవధియును, ప్రాంతపులను డబ్బులొనిర మార్పుపద్ధతియును ప్రాంతపుల నిలువలెక్కల విషయము లన్నింటిని తెలియజేసి యిట్లనెను:—పూనా పోస్టులపైనుండి పోయిన ఏప్రిల్ 1 తేదీనుండి ఒక క్రొత్తపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటవలన ఈ సొమ్ము బయటికి వచ్చినది. ప్రాంతపుల అమ్మకమున కంట్రాక్టరు చార్జీ పుచ్చుకొనుటకు ముందు యీ క్రొత్తపద్ధతివలన ప్రాంతపులకు క్వార్టర్స్ బాల్వెన్సును తనిఖీమావలసి వచ్చెను. ప్రస్తుతము రు 5000/- విలువగల ప్రాంతపులను నిలువలలో నుంచకొనవచ్చును. మార్చి 31 తేదీన రు 8883/13/6 లోటు కనబడగా ఏతరగతిలోనికి చేరని మొత్తములలోనికి దానిని మార్చి రాబట్టవలసిన మొత్తముల పట్టి మీదికి దానిని లాగుకొనివచ్చిరి. ముద్దాయియైన పోస్టుమాస్టరు జాకసారి మాట్లాడుచు యీసాక్షి కొకజాబు నిచ్చెను. కాని ఇతర ముద్దాయిలతో మార్గొనబడిన పంగతి ఒప్పుకొనలేదు. కేసు మొత్తము వచ్చిననో ఆతర జేసమాధానమును చెప్పలేదు. (ఆ. ప్రె.)

కూరాగ్రే సరుల వర్ధంత్యుత్సవము

హిందూ మహాసభ యేర్పాటుగావించెను

లాహోరు, జూన్ 6:—లాహోరు హిందువులు కూరాగ్రే సరుల వర్ధంత్యుత్సవమును ఈయేడు మొదటి పర్యాయము సల్పిరి. హిందూ మహాసభచే సమకూర్చబడిన బహిరంగసభ యందు మహారాజా ప్రతాపసింగు బంధాబహదూరుగార్ల వర్ధంత్యుత్సవము శివాజీమహారాజుగారి పట్టాభిషేకపు దినోత్సవము జరుపబడెను. చాక్లరు గోకుల్ గార్ల రథ్యక్షతవహించిరి. విషమాభ్యం దీహారశిఖామణులు హిందూ సంఘోద్ధరణ మునకు గావించిన మహాపరకారములను వివరించుచు ఉపన్యాసములు గావించబడెను. ప్రతి సంవత్సరమున వర్షికపు బుత్సవములు సల్పుటకు తీర్మానింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వెంట్రి ఫిల్లు మోసము కేసు తీర్పు

కలకత్తా, జూన్ 6:— ఫిల్లు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు రాక్స్ ఫోర్ గారు 1. కాలిను కాంచెలు రాజును, 2. డబ్లీ కాంచెలు రాజునని. నోరా కాంచెలు రాజునని సత్తాగర్లపై గల మోసము కేసును విచారించిరి. 2, 3 ముద్దాయిలను విడిచిపెట్టిరి. మొదటి ముద్దాయి, ఫోర్టరీ కేసు మోసము జేసిన నేరము క్రింద 2 ఏండ్లు కఠినశిక్ష విధించెను. తీర్పునం దిట్లు బరిపిరి:—

సాక్షులు ప్రకారము ముద్దాయికి లండను గానంటు కంపెనీవారి యెజంటుగా అధికారము లేదు. ఆయన క్లాగ్ లెము లన్నియు ఆ కంపెనీ తరపున ఆన్సెర్తించి పలువుర మోసగించెను. ఒక తేఖడు ఫోర్టరీ కేసు మోసము విలియమ్సుగారిని మోసగించెను. పోర్టు కమిషనరుగారినిగూడ మోసగించుటకై వానిపేరన కొన్ని ఫిల్లులు తీసినట్లుగా (15 వ ఎగ్జిబిటును), అసత్యప్రకటనను గొనితెచ్చెను. అందుచే కాలిన్సు కాంచెలు రాజునని, 1 వ ముద్దాయి పీనలుకొడు 420 నెక్సను ప్రకారము శిక్షార్హుడు. 2 ఏండ్లు కఠినశిక్ష సనుభవించును. 2, 3 ముద్దాయిలు నిరోధులు. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యసంపాదకునిచే కేసు దేశీయ దైనిక పత్రిక యగు

బసుమతి పత్రిక ఉపసంపాదకుడు క్షమార్పణ ఉత్తరము గావలయున నుట

కలకత్తా, జూన్ 6:— బసుమతి దేశీయ పత్రిక ఉపసంపాదకులగు క్యామలాలు గోస్వామిగారిచే దేశీయ దైనిక పత్రిక యగు స్వరాజ్య సంపాదకుడగు పర్. మరేంద్రనాథ టెనర్జీ గారిపై దేబడిన మానవత్వపు కేసు విచారణ ప్రారంభమయ్యెను. మానవత్వమునకు గౌరణమైన శీర్షిక మే 27-వ తేదీ స్వరాజ్య పత్రికయందు ప్రకటింపబడెను. కేసుచేయుటకు పూర్వము పారబాటు పంథవింతుటకు గౌరణమును మరేంద్రనాథ టెనర్జీ గారి తరపు స్పీడరు చెల్పెను. అట్టి పారబాటునకు స్వరాజ్య పత్రికయందు విచారమును చెలియజేయబడెను. కాని క్షమార్పణపు ఉత్తరము గావలయునని ఫిర్యాది కోరుటచే కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి డెవలప్ మెంటు శాఖ

కె. యస్. నారిమనుగారి నేరారోపణలు

ప్రభుత్వమునకును నారిమెనుగారికిని జరిగిన

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు

బొంబాయి, జూన్ 6:— గత మార్చి బొంబాయి కాసనపథయందు స్వరాజ్యవాది యగు కె. యస్. నారిమెను గారు బొంబాయి డెవలప్ మెంటు శాఖనిమిత్తము వెచ్చింప దలచిన మొత్తమును దగ్గించవలయునని ప్రతిపాదించునప్పుడు యీ శాఖయొక్క సీనియరు అధికారి లంచమును దీసికొనినట్లు రుజువుచేయుటకు తమవద్ద ఆధారములు గలవని చెల్పెను. దొర తనము నారిమెనుగారి పంథెమును అంగీకరించెను. నారిమెను గారివద్ద నున్న ఆధారములను బట్టి చర్య దీసికొనబడు ననియు దొరతనము నారిమెనుగారికి తేఖ నంపెను.

న్యాయమును యిచ్చుటయందు ప్రభాతివహించినట్టి యొక అధికారిని యీ నేరారోపణములకు సంబంధించిన వ్యవహారములను విచారించుటకు ప్రభుత్వము సమకట్టెను. విచారణ గావించుటకు ఏర్పాటుచేయబడెనన్న ఉద్యోగి నివృత్తుపాతముగ నుండబాలడనియు, తమకు నీయుబడిన సౌకర్యములకును నేరస్తుల కీయుబడిన సౌకర్యములకును భేదము లేదనియు నారిమెను గారు చెల్పిరి. కాబట్టి నారిమెనుగారికిని దొరతనమునకును మధ్య జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ప్రకటింపుటకు దొరతన మంగీకరించెను. (ఆ. ప్రె.)

మితపాన ప్రచారకుల ఆక్షేపణలు

లాహోరు మునిసిపలు సంఘపు తీర్మానము

లాహోరు, జూన్ 6:— మదన నాటకశాలలందు మద్యమును విక్రయించుటకు గతమందు నీయుబడిన రై నెన్సుకు గొట్టి వేయును నేటిసభయందు లాహోరు మునిసిపలు సంఘము తీర్మానించెను. నాటకశాలలందు మద్యమును విక్రయించుటకు నీయుబడిన రై నెన్సులను తీవ్రముగ ఆక్షేపించు నిబివల పెక్కు ఆక్షేపణభలను మితపాన ప్రచారకులు గావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

బీజ్ బంద్:— నీరై పోయిన పీర్మును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జేందినది. స్వప్నముందుగాని మాత్రముతోగాని పీర్ము స్థలితమునున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యవ్వనతమొసంగును. ఎంతలపీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసారముఖము అనుభవించునట్లు జేసి శంతానవంతులగ జేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1-కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం, 13 బై రాగమకంపిథి, మద్రాసు.

గుత్తి అదనపు పోలీసు

దిల్లీ కేళవపిల్ల గా రిట్లు తంతునిచ్చుచున్నారు.

విరోధియను పిల్లు ఉద్యోగిచే విచారించపలెననిగోరుచు తంతునిచ్చుటతోబాటు, నేను గుత్తితాలాకాలో అదనపు పోలీసు నియమించుట ఉచితముగాదాయను విషయమును ఒక న్యాయాధికారియు, ఇరువురు ఉద్యోగతర దేశీయసభ్యులు గల విచారణసంఘమును నియమించవలెనని ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సుజేయుచు కాసనపథలో తీర్మానము ప్రవేశపెట్ట నోటిసు నంపిరిని. గౌరవనీయులగు సభ్యు లితరులుగూడ కొంద రంపియుండిరి. పలువురు సభ్యులును, ప్రజాప్రతినిధులును మహాజరుల ద్వారా చెలిపియుండుటచే నేడుదకమండలములో నున్న గవర్నరుగారి కీదిగువరితని తంతునంపిరిని:—“గుత్తి తదితర 25 గ్రామముల నివాసులు, న్యాయోద్యోగిచే విచారణ ప్రారంభించినందులకు కృతజ్ఞత చెల్లువుచున్నాడు. విచారణసంఘమును నియమించుమని తిరిగి విన్నవించుకొనుచున్నాడు. కర్నీ గారి సహాయముగా మరియిరువురు ఉద్యోగతర దేశీయులను నియమించినచో చాల సంతసించెదను.”

తుపానువలన నష్టములేదు

విశాఖపట్టణపు జిల్లా కలెక్టరు రిపోర్టు

ఉదక మండలము, జూన్— తాలూకా అధికారలంపిన రిపోర్టులవలన టిపెలితుపానువలన జిల్లాయందలి పంటలకుగాని, జలాధారములకుగాని నష్టమునాటిల్లేదు అని విశాఖపట్టణపు జిల్లా కలెక్టరు చెల్లుచున్నాడు. గోలుగొండ, అరుంగవరపుకోట తాలూకాలందు గల కొన్ని చెరువులగట్లు తెగిపోయెను. కాని మరమత్తుచేయుటకు వెంటనే యేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

పశ్చిమోత్తర రైల్వే సమ్మె

రైల్వేబోర్డు సమాధానము

నాగపూరు, జూన్ 6:— అఖిలభారత కార్మికసమితుల సహాయకార్యదర్శియగు విత్తలంగారు పశ్చిమోత్తర రైల్వే సమ్మె విషయమై నిచ్చిన తంతుకి సమాధానము రైల్వేబోర్డువారి దిచ్చిరి. కార్మికసమితి సభయొక్క సహకారము చేసెదమని చెల్లుటకు ప్రభుత్వము సంతసించు చున్నదనియు, దొరతనము యీవిషయమున కలుగజేసికొనుట భావ్యముకాదనియు, పశ్చిమోత్తర రైల్వే పరిపాలనము సదా కలసి వ్యవహరించుచున్న బాధ్యతగల సమెక సమ్మెను గర్హించుచున్నదనియు రైల్వేబోర్డు సమాధాన మిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

మార్పు లేదు

లాహోరు, జూన్ 6:— పశ్చిమోత్తర రైల్వే సమ్మెకట్టు నందు ఆవంతయు మార్పు లేదు. పశ్చిమోత్తర రైల్వే సమితి కార్యదర్శిపేర సమ్మెచాచులయెడ సానుభూతిని చెల్లుచు బొంబాయి బరోడా నెల్లటలు యిండియా రయల్స్ గ్రేటుయండియను పెనిన్సులారు రైల్వే క్యాబులు తంతి నంపిరి. ఆలస్యమిక చేయకుండ ఈ విషయమును పంచాయితీసంఘమునెదుట బెట్టవలసినదని యేజెంటును వారు గోరుచున్నారు. బొంబాయి పోర్టుట్రస్టు సమితి కార్మికులు ఇట్టి తంతినే యిచ్చిరి. (ప్రె.ఆ.)

నుత్రాపూరు పోలీసు దౌర్జన్యము

డక్కా, జూన్ 7:— నిన్న సాయంత్రమున నుత్రాపూరు బజారులోను, ఆమ్బుల్ పక్కలను పోలీసువారు చాలా మంది వరెన్సుచేసిరి. నిన్న మధ్యాహ్నమున నొక పోలీసుద్యోగి బజారునుండి వెచ్చుచుండగా, అక్రిందటి దినమున పిర్యాదును రికార్డుచేసెటప్పుడు తానాలోని మనిషిని త్రోసివేడచే కారణమున, కొంతమంది మనుష్యు లాతనిపైబడి కొట్టబోయిరి. వెంటనే తానాలోని పోలీసుద్యోగులు కొంతమంది లాటిలతో అచ్చటికివచ్చి చాలమంది మనుష్యులను కొట్టిరట్లు. పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడును కొంతమంది పెద్ద మనుష్యులును కలిసి పోలీసు నూపరిం పెండెంటు వద్దకు వెళ్లి పోలీసుశాఖవారిచే విచారించుమని అడిగిరి. కొట్టబడినవారి వనేకమంది పోలీసు నూపరిం పెండెంటు బార్లనుగారు విచారించి కొన్ని యిండ్లను సోదాచూచి వారి సాక్ష్యమును తీసుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నెత్తులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మాలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇవ్వడిపుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యాభ్యుదయ నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, బిళ్ళలు, బొట్టులు, బెణుగులు, మొదలగువాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా నెంటునే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు అపారవదార్దములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలవదార్దములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో వారకును

తామరతైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

కుండపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

మోహినితైలము

వెండ్రుకలను పిండి నిగనిగలాడించును

కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

రాచిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లీ

ప్రతివిడ్డతల్లి

తన అలోగ్యమును, విడ్డ అలోగ్యమును చక్కగా వాడుకొనవలెను. లేనిచో విడ్డమయ్యి ఆరోగ్యమునందు గొప్ప కష్టములు, చిక్కలు గలుగును. విడ్డ, తల్లి పాలపై ఆధారపడినవర్గుడు

రాచిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లీతో

తయారుచేయబడిన గంజిని లేక అల్పాహారమును తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు మంచి బలము గలుగుచున్నట్లు తెలియఁడు. మరియు విడ్డకు పాలు భారముగా యిచ్చుటకు వీలగును. తల్లి తన విడ్డకు పాలు యిచ్చుటకునర్హుడు

రాచిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లీతో

తయారుచేయబడినగంజిని అవు, లేక గడ్డ, లేక పోకపాలు, లేక దబ్బాపాలుతో చేర్చియిచ్చుట మంచిది. ఇది మిక్కిలి సుదూరమైన విడ్డలకునూడ మంచి శిల్పకర్త నిచ్చు ఆహారముగానున్నది. అయితే వైద్యులచే గొప్పగా సిఫార్సు చేయబడుచున్న రాచిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లీగానే ముందులేను. పలుకూర సీస మున్న మతో కలపచి, మిక్కిలి మరలముగా మందు పెరల్ బార్లీని వాడుటకు మానుడు.

No. 3.

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు ఉప్పెన

బందరు ఉప్పెనపల్లపు సముద్రతీర గిరిగడిండి చాల నష్టపడినదని ఇదివఱకు వ్రాసియున్నాము. ముఖ్యపడవల యజమానులు చాలనష్టముపొందినట్లు తెలియుచున్నది. కొన్ని పోకలు వేసికొని ఇల్లిన పడవల సమాచారము తెలియనేలేదు. ఒకటి, రెండు పడవలకు సమాచారము నున్నవి మునిగిపోయి యజమానులకు కొన్ని కేలు నష్టము సంభవించినది.

బందరుపట్టణములో విద్యాసంస్థలు హైస్కూలులు, కాలేజీ బాగానే యున్నవి. జాతీయకళాశాల విషయమై ఇదివఱకే వ్రాసియున్నాము. ఇక శ్రీ వేమూరి రాంజీరావుగారి పాఠశాలలు చాలనష్టము పొందినవి.

రాంజీ హైయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు

బందరులోని రోడ్డు రూద ముస్తాఖాను కేటలో కేవలము పంచమల విద్యార్థిసృష్టికొఱకు స్థాపించిన విద్యాలయభవనము పూర్తిగ పడిపోయినది. దానివెనుక నున్న పరిశ్రమలకొరకు నిర్మింపబడిన పాకలుకూడ పడిపోయినవి. వీనిలోఁన్న విద్యాలయ ఉపకరణములకూడ పూర్తిగ నష్టమైనట్లు వారు తెలుపుచున్నారు. ఇవిన్నియు తిరుగ సమకూర్చవలెన్న మూడువేల పాత ధనము వ్యయముచేయవలసియుండుననియు అందు ఒక్కదమ్మిడియైనను తనవద్ద లేదనియు మిక్కిలి దీనముగా పలికిరి. ఈస్కూల్లనిమిత్తము ఇంతవఱకు తాము స్వంతధనము మూడు

నాలుగువేలవఱకు వ్యయపడినామని చెప్పినారు. ఇప్పటికి పనులైన సంవత్సరములకు వైగా వారికి ఉచిత మని తోచిచికిరిసి అవిచ్చిన్నముగా నిన్నుబారుల విద్యార్థిసృష్టికి భగిని పాకలలు రాత్రిపోతకాలం స్థాపించి ఇతరుల తోడ్పాటు విస్తారముగ లేకపోయినను మిక్కిలి పట్టుదలతో నడుపుచుండుట తేలము బందరుపట్టణవాసులకు మాత్రమేగాక ఆంధ్రదేశమునంతటను విశ్వమెయ్యున్నది. మఱియు దీక్షకుల అభివృద్ధి నిమిత్తమై ప్రబోధము గలుగజేయుటకు 'దీనబంధు' అను వారపత్రిక నడుపుటయు అందుకు విశేషమే. ఈవిధముగ దీక్షతో నిమ్మ బాత్సుస్థగకొఱకు నిగంతిరాయుడుగ కృషి సల్పుచున్న శ్రీరాంజీరావుగారి సేవకు విఘ్నము ఎరిగినందుకు మిగుల విచారించుచున్నాము.

ఇప్పటికి సుమారు రెండు సంవత్సరములనుండి శ్రీరాంజీరావుగారు పంచమల కొక ఉచిత భోజనసంఘి గృహము నేర్పాటు చేయుటకు కృషిసల్పుచుండిరి. అందుకు మినునవీలు మొదలయిన వారిపల్ల ఆబంజములు గలిగెను. కాని నేటి కది సఫలమై వారి అభిప్రాయము నెరవేరు స్థితియందుండెను. వారి స్కూలును హైస్కూలు చేయుటకును, ఏబదిమంది పంచమ విద్యార్థుల మంచిభోజనసౌకర్యము యేర్పాటు చేయుటకును శ్రీరాంజీరావుగారుచే తయారు చేయబడిన విధానము అంగీకరించి నాలుగు రుబిరీ వేల రూపాయలను గవర్నరు మెంటునారు ఇచ్చుటకు జరుగవలసిన కర్మకాండ యావత్తు ముగిసి కేవలము ప్రభుత్వపు టుత్తరువును వేచియున్న స్థితిలో యీనష్టము సంప్రాప్తించుటచే వారు మరింత నిరుత్సాహమును దుఃఖమును పొందుచున్నారు. వారు తనసంఘమును ఇట్టిపరిస్థితివల్ల చేయించి యొక కమిటీని యేర్పాటుచేసి యున్నారు. కాని ఆకమిటీ పల్ల తగిన సహాయము తోడ్పాటు కలుగుట లేనని వారిపల్ల వినుటకు చాలవిచారము కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతము వారు జబ్బుగానుండి నీరసస్థితిలో ఉన్నారు. భగవదనుగ్రహముల

వారికి పూర్వార్థిగ్యము కలిగి వారు తలపెట్టినకార్యములు నిర్విఘ్నముగ నెరవేరు గాక యిది కోరుచున్నాము.

మ్యునిసిపాలిటీ నష్టము

ఈ మ్యునిసిపాలిటీ ఆఫీసర్ గారు, పర్యవ్యాపకము తక్కువ పట్టణాని స్థితియు ఎక్కువ. వీరిజనులు ఎక్కువ. పన్నులు వసైరాలు ఎంత అధికముగవేసినను పట్టణమునకు కాపరిన పోకలకు లన్నియు నేర్పాటుచేసి మంచిస్థితిలో నుండుటకు సామ్యము చేయుటలేదు. ఈ ఉప్పెన వైచ్యవస్థల వైచ్యవేవకా నజుకు మాత్రమే నిచ్చి ఆనిపోయినది. లేనిచో తీరని నష్టము నాట్లైతేడి. కాని ఉప్పెనకానికొన్ని రోడ్లప్రక్కనున్న వృక్షములు ఆచేక సంవత్సరములనుండి తెగి కార్టోభాగలతో విరాజిల్లుచు పంపవలెయును మార్గస్థులకు చల్లని నీటిను ప్రసాదింపచు నది పూర్తిగ పడి పోయింది. దీనివల్ల ప్రభములు చాలావరకు అన్ని నష్టమైనవి. రోడ్లు చెడిపోయినవి. మ్యునిసిపాలు కట్టడములు కప్పులు వసైరాలు పోయి పన్నులు చెందినవి. చావులో ఉన్న మ్యునిసిపాలు కొట్టు చాలవచ్చును పొందినవి. కాని పూర్తిగ పడిపోలేదు ఈకొట్టు వసైరాలు చావులో అడ్డకొఱకు మ్యునిసిపాలిటీ వారితో చేయుటలేనది. అట్లెల్ల మ్యునిసిపాలిటీకి సామ్యము వచ్చుచున్నను చావు అందమునకు చాల భంగకరముగానున్నదని చాల పర్యావరణము వ్రాసియున్నాము. మొత్తముమీద మ్యునిసిపాలిటీకి రు 20000/- వఱకు నష్టమైయునది వారు తెలుపుచున్నారు. శ్రీమానుమంతరాయ శిలావిగ్రహ సహాయార్థము

నాటక ప్రదర్శనములు

తెనాలి, నంటూరు, ఏలూరు, బందరులలో జరుపబడున శ్రీ హనుమంతరావు పంతులుగారి నిర్యాణానంతరము వారి పవిత్రనామము మాత్రమేగాక వారి మూర్తియు శిరస్థాయిగా ప్రజలయందు స్థూలరూపము నిలిచియున్నచో దేశోద్ధరణ కార్యములందు యువకులకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహమును,

కార్యక్షేత్రము, త్యాగశీలమును పెంపొందజేయునను ఉద్దేశము కొంతమంది మిత్రులకు కలిగెను. అందుకు సామ్య సేకరించు నుద్దేశముతో ఆంధ్రదేశముందు మిక్కిలి భ్యాసమీంచిన నాటక సంఘములను తత్వచూడక ప్రదర్శనము నివ్వమని కోరగా వారు పన్నుతించిరి. కాని మామిత్రుల కృషిలోపముచేతనో దేశసంఘములవారి కవకాశములేకనో మరి యేకారణముచేత నైనను సామ్య ఒక్కదమ్మిడియైనను ననుబాకలేదు. మీదు మిక్కిలి రైలుఖర్చులక్రింద తిరిగినవారికి వందరూపాయలవఱకు ఖర్చు అయినది. ముఖ్యముగ విద్యావంతులు గల తెనాలి రామ విలాసపథవారు ఎక్కువకు సహాయముచేయుటకు నిశ్చయించిరి. కాని వారికి అంతరాయములు తలపించుటచే వెంటనే వాగ్దానము చెల్లించుటకు వీలులేకపోయినది. తిరిగి ఇప్పుడు శ్రీరామ విలాసపథవారు నాటకముల ప్రదర్శింప మొదలుపెట్టచే శీఘ్ర గాలములో వాగ్దానమును చెల్లించెదరని విశ్వసించుచున్నాము. అటులనే ఏలూరు సీతారామాంజనేయ నాటకసంఘము వారు మాపురమండలి ఇండియా నే డ్రామిటికోసంఘమువారును వారివాగ్దానముల చెల్లించి యీప విప్రకార్యమునకు తోడ్పడి చరితార్థులయ్యెదరుగాక యని కోరు చున్నాము.

సరస్వతి విలాసపథ

కొన్నిఉదారాశయములతో ఈసభ ప్రారంభింపబడిన సంగతి పత్రికాపాఠకులకు విశదమే. వారియొక్కసూర్తి కళా కాలయాదు లేకపోవుట పట్టణమునకు కళాకముగా భావించి మిత్రులసహాయముతో నాటకముల నేర్పాటుచేసి దాన వెయ్యి నూర్చుటపడియ్యగ్గు పానుమంతిరాయశిలావిగ్రహానికి సమర్పించుటకు కృతనిశ్చయమైరి. ఇదిగొప్పసాహసకార్యమనుటకుసందేహములేదు. సానుమంతిరాయగారివైగల గాఢాభిమానమే వారినిం దును పురికొల్పినది సరస్వతివిలాసపథ నాటకసంఘముకాకపోవుటయి అంధ్రదేశమందు వాసిగాంచిన నటశేఖరులను సహాయము చేయగోరయ్యుండెరి. అందు ముఖ్యముగ ప్రస్తుతము తెనాలి, గుంటూరు, ఏలూరు, బందరు మొదలగు ప్రధానపట్టణములలో ప్రదర్శింప మొదలగు నాటకములలో మిక్కిలి ప్రఖ్యాతిపొందిన నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు, నేలమాతుల రామకృష్ణయ్యగారు, రాయలగోల సుబ్రహ్మణ్యముగారు, కె. శ్రీనివాసాచారి గారు ప్రధానపాత్రలు ధరించెదరని తెలియుచున్నది. ఇతరప్ర సిద్ధనటులకూడ ఇతర నాటకములలో పాల్గొనెదరని తెలియు చున్నది. ఈనాటకములకు ఆయాపట్టణవాస్తవ్యులు తగిన ప్రోత్సాహమొసగి ధన్యులయ్యెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

అల్లూరినాటకసమాజము

శ్రీఅల్లూరి నాటకసమాజమువారుకూడ ప్రైవేట్ కార్య మునకు తోడ్పడుటకువాగ్దానముచేసియుండెరి. ప్రస్తుతము వారు గోదావరిజిల్లాలో సంచారముచేయుచున్నారు. శ్రీపర్వత రెడ్డి రామచంద్రాచెడ్డిగారి కళాకాశలమును, సంగీతమును సుప్ర సిద్ధములు. వారియొక్కప్రఖ్యాతిని వినుటయెగాని మాపురవాసు లెప్పుడును వారిని చూచుభాగ్యము పొందలేదు. వారు త్వర లో ఈపురమునకు రానుద్దేశించినటుల విని వారిరాకకై పుర జనులు ఎదురు చూచుచున్నారు.

* * *

బహిరంగ సభ

శ్రీ ప్రజాసంఘ యాజమాన్యముక్రింద టౌను హాలులో శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు పురజనుల బహిరంగ సభ శ్రీ శీలం జగన్నాధరావునాయుడుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద జరిగినది. అందు యీ క్రిందివిషయములు చర్చింపబడినవి

- 1 ఆసివిసెంటుగారి కావక్ వెల్లు ఆఫ్-ఇండియా బిల్లు.
- 2 ఆంధ్ర విద్యాలయము.
- 3 బందరు బెజవాడ మధ్య మెయిలుబండి.
- 4 శ్రీ మాలవ్యాగారివై నైజాం నికోపుటాజ్.
- 5 జిల్లాసంఘ పునరుద్ధారణ.

ప్రథమమున ఆధ్యక్షులు కార్యక్రమమునందలి అన్ని విషయములందలి ముఖ్యమైన సంగతులను క్లుప్తముగా తెలియ జేసిరి.

స్వరాజ్యము వచ్చినగాక మన ఇక్కట్లు తీరవు. అందు నిమిత్తమై ఏకోమొక చిట్టకు నేర్పాటుచేసి పోరాడుట ముం చిరే. ఈ చిట్ట సమిష్టి కుటుంబ పద్ధతిమీద యేర్పాటు చేయ బడుట చాల పానుగా నున్నది. ఏ బిల్లులోనైనను లోపము బుండుట సహజమే. దానిని అదరణలో పెట్టెకప్పుడు లోప ములను గ్రహించి సవరించుటకు అవకాశము గలదు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకము నోకటి కావరే నకుట నిర్వివాదాంతమైనది. విద్యాలయవిధానముగూర్చియు, స్థానమునుగూర్చియు భేదాభిప్రాయములున్నవి. జన్మస్థలము అందు నేను పట్టణమునకు అధ్యక్షుడనను ఉద్దేశముతో గాక పట్టణముయొక్క ఆరోగ్యము, సౌకర్యములు, సంప్రదాయ ములుమొదలగువాని నన్నిటినిబట్టి విచారించిన విద్యాసంఘ ముయేర్పాటు చేయుటకు బందరు అన్నివిధముల తగ్గియున్నదనుటకు సందేహములేదు.

బందరు బెజవాడ మధ్యగల 49 మైళ్ల దూరము పోవుటకు 4, 5 గంటలు పట్టుట చాల ఇబ్బందిగాను, అసౌకర్యము గాను ఉన్నది. కావున మరియొక తర్వాకపోవు రైలు ఉండుట అవసరము.

శ్రీమాలవ్యాగారు మనదేశముయొక్క ఉత్తమ నాయకులలో ఒకరు. వారు దేశోపద్రవ కరములగు ఉద్యమలలో పాల్గొనవారు కాదు. అట్టివారిపై నిషేధాజ్ఞను ప్రయోగించి నైజాంరాజ్యములోనికి రాకుండజేయుట చాల తప్పు. వారు వచ్చినంతమాత్రముననే హిందువులలో ఉపద్రవము రాబోదు. కాని నిజముగారియొక్క పరిపాలన ఇటీవల హైందవాశయ ములకు, అభివృద్ధికి భంగకరముగా ఉద్బవని వినుచున్నాము. రాజప్రతినిధిగారు నైజాం పరిపాలనగూర్చి ముఖ్యముగ హిందువులకు సంబంధించినంతవఱకు కొన్ని ప్రశ్నలను తయారుచేసి, జవాబుకోజుట నైజాంగానికి పంపింట్లు వినుచున్నాము. వీరి పరిపాలన చాల నిరంకుశముగా ఉన్నది. దీనిని గూర్చి ఆక్షేపించుట వసరము. జిల్లాసంఘము ఆహారోద్యమమునకు ముందు చాల ఉపయోగ కరమైనపని చేయుచున్నది. ఈఉద్యమము వచ్చిన పిమ్మట ఆసంఘము పనిచేయుట మానినది. అందులో పనిచేయు రాజ సీతీజ్ఞులకూడ ఇప్పుడు ప్రజాహితకార్యములలో పాల్గొనుట మానివేసినారు. ఇటీవల ప్రజాసంఘము జనసామాన్యములో ప్రబోధము కలుగజేయుటకు కృషి సల్పుచున్నది.

పిమ్మట యీక్రింది తీర్మానములు ఆంగీకరింపబడినవి. 1 శ్రీ ఆసివిసెంటుగారిచే తయారు చేయబడిన కావక్ వెల్లు ఆఫ్ ఇండియా బిల్లునకు యాసభవారు సంపూర్ణమైన ఆమోదమును తెచ్చుచున్నారు.

ఉ:—వావిలాల శివావధానులుగారు.
ఆమో:—క. చిదంబరావుగారు.

2 ఆంధ్రరాష్ట్రాన కోక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ మును యేర్పాటు చేయుచున్నందులకు విద్యాంగమంత్రిగారిని, పరిమిత కేంద్రస్థానముల నంగీరించుచు తను విధానములో ఆంధ్రభాషకు ప్రధానస్థాన మొసగినందులకు ప్రోత్సాహముగారిని, యాసభవారు అభినందించుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయ ప్రధాన స్థానము నిర్ణయించుటలో బందరుయొక్క ప్రాముఖ్యము గమనించ నందులకు ఖండించుచు బందుగును కేంద్రస్థానముగా చేయవలెనని యాసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉ:—దుర్గా చినపట్టాభిరామయ్యగారు.
ఆమో:—పోతరాజు హనుమంతరావుగారు.

3. వ్యాపారసౌకర్యము కొరతను రాకపోకలకొరతను బెజవాడనుండి సిద్దయము 5-80 గం॥ బయలుదేరి బందరు 7-30 గం॥కును, బందరులో సాయంత్రము 8 గం॥ బయలుదేరి 10గం॥ లకు బెజవాడచేరు 2 గంటలకాలములో పోవు మెయిలుబండి యొకటి యేర్పాటుచేయవలెనని రైల్వేవారిని, జిల్లాబోర్డు వారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ:—గొల్లిపర వెంకటరమణశర్మ నాయుడుగారు.
ఆమో:—పా. ఆంజనేయులుగారు.

4. హిందూదేశ ప్రధాన నాయకులలో నొకరగు శ్రీ పండిత మాలవ్యాగారిని తమరాష్ట్రములోనికి రాకుండ నిషేధించినందులకు భారతీయులు ఆక్షేపించుచు దానిని రద్దుజేయవలెననియు, గవాలసంస్థానమును కోర్టు ఆఫ్ వార్డుసుండి తొలగించి గవాలసంస్థాన రాజీగారికి యిచ్చివేయవలసినదిగాను యాసభవారు నైజాంగానిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ:—చినపహి హనుమంతరావుగారు.
ఆ:—చెరుకువాడ వేంకట నరసింహారావుగారు.

5. జిల్లాసంఘమును పునరుద్ధారణజేయుటకుగాను శ్రీ శీలం జగన్నాధరావునాయుడు, చినపహి హనుమంతరావు, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావు, వి.వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యం గార్లను ఒకసంఘముగా యేర్పాటుచేయవలెనని.

ఉ:—చినపహి హనుమంతరావు గారు.
ఆ:—పెరుమర్తి లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు
పిమ్మట ఆధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసినది.

ప్రధానమంత్రి-గుడివాడ

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ నెల 8 వ తేదీ యాదంతు 10 గం. గౌరవనీయులగు ప్రధానమంత్రి శ్రీ పాశుగల్లు రాజాగారును, కృష్ణాజిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటుగారయిన మిర్జాపురపు జిబాందాయగారు మొదలగువారితోగూడ బెజవాడనుండి మోటారులో గుడివాడకు వచ్చిరి. మొదట సేవాశ్రమ భవనము చూచి తిరిగి 1 1/2 గం. వచ్చెదనని చెప్పి ముసాఫర్ బంగళాలో మహారాజశ్రీ లింగం నాగభూషణంగారును; పర్యవసేని మల్లికార్జునరావుగారుమొదలగు ప్రముఖులు యేర్పాటుచేసిన విందుకు వెళ్లి ఆక్కడనుండి ఉత్తేనగాలివెళ్ల కలిగిన సవ్యమును జూచుటకై నూజివీడుగోడు వెంబడి పుట్టులంటవరకు 6 మైళ్లు వెళ్లి తిరిగివచ్చి భోజనానంతరము యూనియను బోర్డువారు అర్పించిన వినతిపత్రము నందు కొని ఈ వినతిపత్రము వేళాకోళో ప్రకటించబడినది. అందు కీవిధముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఇప్పుడు చిత్తూరులో సలు జడ్జిగా నున్న శ్రీ పిల్లారి శెట్టి నారాయణరావు నాయుడుగారు ఇక్కడ స్వాయాధి కారిగా నున్నప్పుడు 1907 సం॥ లో ప్రప్రథమమున ఈ గ్రామమునకు వచ్చి యిక్కడ ప్రముఖులగు శ్రీరామచంద్రరావు పంతులుగారును, అడుసుపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు పర్యవసేని మల్లికార్జునరావు గారి తో పరిచయము చేసి కొంటిసి. అప్పుడుఆంగలూరుబాలికాపాఠశాలసంవత్సరోత్సవమునకు అధ్యక్షత వహించి, ఆక్కడ జరుగుచున్న పుస్తక భాండాగారము మొదలగు సంస్థలయొక్క అభివృద్ధి గాంచిరి. మంత్రిత్వము వహించిన వెనక మరియొక పర్యాయము వృద్ధి నొందుచున్న పట్టణము జూచిరి. ఇప్పుడు మీ రిచ్చిన స్వాగతమునకు కృతజ్ఞుడను. మీగ్రామ మభివృద్ధి జేచు లెంతయు సంతోషావహము. మీగ్రామమునకు స్వచ్ఛగుగు పానీయోదకము లేని మహాలోపమును గుర్తించిరి. అందువిషయమై శ్రీరామచంద్ర రావుగారితో కొంత సంభాషించినట్లు జ్ఞాపకమున్నది. కాని యేమిజరిగినది, యెంతవర కది ఆలోచనలోనికి వచ్చినది తిరిగి చెప్పి పురి వెళ్లివెంటనే అందుకు సంబంధించిన కాగితములను పరిశీలించి, చేయదగిన సహాయములతోను సంతోష పూర్వకముగ చేసెదను. ఇక్కడ స్థానిక సంఘమునుగూడ గట్టి ప్రయత్నించు చేయవలెను. యూనియనుబోర్డు అభీనునుండి సేవాశ్రమమునకు వచ్చిరి. ఆక్కడ సహావేశమయిన ఆది మాండ్రుల పక్షమున మహారాజశ్రీ, ముండ్ల వెంకయ్యగారు ఒసగిన విజ్ఞాపనను అందుకొనెను. (ఇది యిదివరకే ప్రకటించబడినది.) వీరు ఇచ్చిన ప్రేమపూర్వక మర స్వాగతమునకు అత్యంతకృతజ్ఞుడను. ఇక్కడ ఆదిమాండ్రుల శుచియు, శుభ తయు, జూడ అత్యంత నందమయినది. ఇంతకుభ్రమగా నుండు వారిని మరెచ్చలను జూచియుండలేదు. ఇదియంతయు శ్రీరామ చంద్రరావుగారి యిన్నిసంవత్సరములనుండి అత్యంత త్యాగముతో తమ సర్వస్వము మీకై ధారవోసి చేసినకృషియొక్క ఫలితమని నానిశ్చితాభిప్రాయము మీస్వాగతపత్రములో ఉదాహరించిన విషయములకు కొంత యుత్తరమిచ్చెదను.

1. ఆది మాండ్రుల పక్షమున స్థానికాది సంస్థలలో క్రైస్తవులను ప్రతినిధులుగా నియమించుట ఆక్రమమని చెప్పి యున్నారు. అట్లెక్కడను జరుగట మాకు గుర్తలేదు. (గుడివాడ తాలూకా బోర్డు లో నే అట్లు జరిగి పదనిమంత్రి గారికి నొకరు ఉదాహరణముగా చెల్లిరి). సాధారణముగా అట్లు జరుగుటలేదు. నియమించుట స్వాయమేయగును. కాని ఇట్టిది యెవ్వరును, ఆంగీకరింపరనుట నిశ్చయము. మరియొక విద్యావిషయమున బ్రాహ్మణులకుంటెకూడ క్రైస్తవులు ఎక్కువఅభివృద్ధిగ నుండుటను ఒట్టి వారిని వెనకబడిన తెగలలో చేర్చుకూడదనియు, క్రైస్తవ మతాచార్యులు మొదలగు ప్రముఖుల అభిప్రాయము. కనుక ఈ అన్యాయము వెంటనే మాన్పి యికముందు అట్టిది జరుగకుండు నట్లు గట్టియేర్పాటు చేయుటకై తమియుల మర మర వేడుచున్నాము. ఇట్లుంటు అన్యమతభేదములందు అనూయత ఎంత మాత్రముకాదు. ఈ పర్యాయము శాసనసభలో ఆదిమాండ్రుల పక్షమునగూడ ప్రాతినిధ్యము సహకూరునట్లు జనుప్రదముగ ప్రయత్నించినందులకు తమకు మా కృతజ్ఞతాభివందనములు.

నిమ్మజూకులకు ప్రాతినిధ్యము, నియమకమిట్టల లభ్యమగుచేత తరుచుగా ప్రజానిశ్చయసభాత్రిులు గాకపోయినను తాత్కాలికము అధికారమునుదన మూడలేటు, స్వరాజిస్తు, ఇండి పెండెంటు, జడ్జిగు మొదలగు రాజకీయకక్షులకు అనుగుణ్యముగ వారు మాత్రమే ప్రతినిధులుగ నుండుట తలపించుచున్నది.

గుడివాడ పురపాలక సంఘసభ్యులు

అశ్వత్థాంజినము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియి ట నుండదగినది.

బలహీనము, వరముల బలహీనము

రక్త శోభ

1228

మొదలగు వాటికి.

Deschiens' syrup

విరళము ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణము, 30,000 వైద్యులబహుళకానియున్నాను. దబ్బిపు, పాపం
కను చూడకము, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కును.

had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాధాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండవచ్చు మీ
ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రము
గాక బర్మా, సిలీస్, మలయాష్ట్ర, ఫిలిపిన్సు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో
స్నేహము చేయుచున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి
నప్పుడు నన్ను ముగచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భాలింకలు, పడుచు
వారు, ముసలివారు, వారు పిదపనేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తకీలములు,
సకలజ్వరములు, మాందము, కీకవాతము, ప్రకృలతాదు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించినశ్శేదులు,
కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ (క్వాసకోసము, పళ్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్వరములు
మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు ఆనుపావపరికరమునను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను, నలు
దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి కంపెనీ యోగ్యతాపత్రికలు వేసకుంటే గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహముచేసిన
వారు మరెవ్వరు నన్ను మరువరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి. ధర 0-4-0. వాస్తుభిర్ను వేరు 6 బుడ్డు వెల పాస్తుభిర్నుతో రు 1-8-0. 12 బుడ్డు
కు 2-12-0. 25 బుడ్డు రు 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దినప వినియోగమునకు వ్రాయుదు.

ఆయుర్వేద వైద్యపాఠ్యపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ సీతారామున వైద్యుల, మొదలగు

సమస్తమగు క్రొత్తమరిది నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిరీ మానిఫాక్చరీంగు కంపెనీ

హెడ్ క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మావ్వు అనేకరకములు క్రొత్తమరిది గాజులు, మెడగొలుసులు. కానుకలు అడ్డగవైకాలు మొదలగు బంగారు
నగలున్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకచాదీరీల అడ్డగలు, జవభిగ్గలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనవరములు,
పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకూజాలు, టంబుర్లు, కేలాగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులున్ను
అనేకరకములు కాపుగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడుసిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకు
న్ను చాడివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చునవి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రావేటర్లు:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, 1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

వేపచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన
టాయిలెట్ అండు ఔషధ
సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోనబ్బు:—కార్పాలిక్ ఇతరఔషధసంబంధమైన
సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు.
మిక్కిలి సున్నితముగా వాపనచేయుచున్నది. 8 బిళ్ళలుగలపెట్టె
1 కి ధర రు 0-12-0. మగ్గోనబ్బును దంతచూర్ణము:—తేళ
పుల్లలతో దంత వాపనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే.
ప్రభుతో మగ్గో నబ్బును దంతచూర్ణమును చేర్చి దంతభావము
తేలికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్ని
యు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0-6-0; చిన్నపాట్లము 1 కి 0-2-0
మగ్గో సాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు దేహము
కు తగినపిండిదబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0
హిందూదేశపుప్రసిద్ధము, ధనముచే తయారుచేయబడినది.
SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu
Chetty Street, MADRAS
& Mr V. V. KRISHNA IYER Palgha

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన

సామానులు

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్నిసువడి
(Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె
(Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ
గాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచల్లు (Bobbins)
వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు
(Pickers) మొదలగునవిన్నియు చిల్లరను, టోకు
గను, మిక్కిలి సరసముగుధరకు మావద్ద దొరకును.
వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును,
The Indo-British
Trading Bureau,
15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

ఉత్సాహముకంటె మించినది లేదు

మీ జీవిత కాలమునందు గలుగు కష్టముల నన్నిటిని
కొంతమైనను భయములేక జయించుటకు మీకు సదా కావలసిన
ఆయుధము ఉత్సాహమే.

219

అయితే

వనోదౌర్భాగ్యమున్నప్పుడు దీనిని సంపాదించుటెట్లు

ఆతంక నిగహ మాత్రలను

వాడుక. మొదలు సంబంధమైన వ్యాధులు, అశిర్గము.
మలబద్ధము మొదలగువాటిని పొరగ్రోలి అడ్డుకోమైన గుణమును
గలిగించును. 32 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 ఇతర
వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఆతంక నిగహ ఔషధాలయము,

26. బ్రాడ్వే, మదరాసు